וארטים על פרשת שבוע

א א. ויקרא א זעירא. מובא בחז"ל והביאו בעל הטורים שמשה ביקש בענוותנותו לכתוב ויקר כמו אצל בלעם דהיינו שהקב"ה דיבר עמו במקרה, ולא שקרא לו במיוחד. אלא שהקב"ה ציווה אותו לכתוב ויקרא לכן כתב א זעירא. ותימה הא איתא בשמות ויקרא ה' כמה פעמים (יט ג יט כ וכיו"ב) וא"כ למה כאן הוא ביקש להיות עניו? וי"ל דהנה **רש"י כאן** כותב שהקול הולך ומגיע רק למשה ואילו ישראל לא שומעים. וכיוון שכך ביקש משה לנצל את ההזדמנות שלא שמעו. ורצה לכתוב ויקר, משא"כ בשמות כשכולם שמעו אין טעם להיות עניו. וברור.

א ב-ג. אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה וכו' תקריבו את קרבנכם... אם עולה קרבנו. יש לדקדק דמתחיל ביחיד כי יקריב וממשיך ברבים **תקריבו את קרבנכם,** ואח"כ שוב ביחיד אם עולה **קרבנו.** וי"ל דהדין הוא דיש ערבות ואדם שחטא אז כל ישראל נענשים, וקרבנו מכפר על כל ישראל מדין ערבות. וזה הכל בכל קרבן רגיל, אבל לא על עולה שבאה על הרהור הלב. והרהור הלב אין עליו ערבות, כי מניין לנו לדעת שנוכל להוכיחו. ולכך כתיב אדם כי יקריב, ועבור מי מקריב, עבור קרבנכם - עבור כלל ישראל. משא"כ עולה שבאה על הרהור הלב ובזה אין ערבות, אז זה יחיד והיינו עולה קרבנו. שאין ע"כ ערבות.

א ב. אדם כי יקריב מכם. אומר רש"י: אדם למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מהגזל, אף אתם לא תקריבו מהגזל. ויש להקשות למה יצאה מצווה זו מהכלל להורות לנו דווקא כאן איסור גזל ולא בשאר מצוות? וי"ל ע"פ חז"ל כאן (זוהר א פט. ויק"ר ג ה. והרמב"ן פסוק ט) שאדם המקריב קרבן נחשב לו כאילו הקריב עצמו לפני הקב"ה. ויש להבין מה הטעם שזה נחשב כך? וי"ל ע"פ חולין צא. שדרשו שם עה"פ 'ויוותר יעקב לבדו' מלמד שחזר על פכים קטנים כי ת"ח ממונם חביב עליהם מגופם, וטעמא איתא שם לפי שאין פושטין ידיהם בגזל. ולפי"ז מובן הפסוק. 'אדם כי יקריב מכם' שנחשב כאילו הקריב עצמו ולמה כי צדיקים ממונם חביב עליהם מגופם, ולזה הביא רש"י את הטעם משום דאין פושטים ידיהם בגזל.

א ב. אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. שואל ה"בן איש חי" - היה צריך להיות כתוב "אדם מכם כי יקריב קרבן", למה כתוב "אדם כי יקריב מכם"? בעלון לשבת "אש דת" לרבי שלמה לוינשטיין מביא לתרץ, המדרש {ויקרא רבה כ"ה - ה'} מספר שאדריינוס המלך הלך בשבילי טבריה וראה איש זקן נוטע תאנים. אמר לו, זקן זקן, אם יגעת ועמלת בבוקר, בימי נעוריך, כדי שיהיה לך לאכול לעת זקנה, ניחא, אבל בימי החושך, לעת זקנה, אל תייגע עצמך, שלא תזכה לאכול ממנו. אמר לו: יגעתי בבוקר וגם בערב אייגע, ומה שטוב בעיני המקום יעשה בי. אמר לו, בן כמה אתה? אמר לו, בן מאה שנים. אמר לו, אתה נוטע תאנים, ואתה עוד חושב לאכול מזה? אמר לו, אם אזכה אוכל, ואם לאו - כשם שייגעו אבותי לי, כך אני ייגע לבני. אמר לו, אם תזכה לאכול מהם, תהא מודיע לי. לימים, עשה האילן פירות והצמיח תאנים, אמר, הנה העת שאודיע למלך. מילא הסל תאנים, הלך ועמד בפתח הארמון. אמרו עבדי המלך, מה מעשיך? אמר להם, רוצה אני להיכנס לפני המלך. כיון שבא לפני המלך, אמר לו המלך, מה רצונך? אמר לו: אני הזקן שפגשת בי חוצב חצובות לטעת נטיעות, ואמרת לי להודיעך לכשיעשו פירות, הנה התאנים שהצמיח האילן. אמר המלך למשרתיו, מצווה אני עליכם שתתנו לאדם זה כסא של זהב לישב עליו, ושוב גוזר אני עליכם שתפנו התאנים מן הסל, ותמלאוהו דינרי זהב. אמרו לו עבדיו: ומדוע תכבד את היהודי הזה בכל הכבוד הזה? אמר להם: בוראו מכבד אותו, ואני לא אכבדנו? שמעה זאת אשת שכנו של אותו זקן, ואמרה לבעלה, גם אתה לך ותביא למלך תאנים מלוא השק, והוא יחליפן בדינרי זהב. בא אותו אדם לפני המלך, שאלו המלך, מה מעשיך. אמר לו, שמעתי שהמלך אוהב תאנים ומחליפן בדינרי זהב. ציוהו המלך לעמוד בפתח החדר, וכל מי שעבר שם השליך עליו תאנים מן השק שהביא עמו. בערב שב חפוי ראש לביתו, וסיפר לאשתו מה שעשו לו. אמר לה, כל הכבוד הזה שקיבלתי מאת המלך, אשלם לך. אמרה לו, לך והודע לאמך ששפר עליך מזלך, שהיו אלה תאנים ולא אתרוגים, שאילו היו משליכים עליך אתרוגים, היו ממיתים אותך בהם. למד מכאן ה"בן איש חי" מוסר השכל, שניהם הביאו תאנים למלך, את האחד כיבד והשני ביזה - כי הראשון קיבל על היגיעה, שלמרות זקנותו המופלגת, עשה נגד טבעו והלך ונטע אילן, ומזה התפעל המלך, ולכן כיבד אותו ונתן לו דינרי זהב. אבל השני שקנה תאנים מן השוק שלא עמל ולא יגע עליהם, איזה חידוש יש כאן, המלך צריך תאנים? וא"כ, כל הבאת התאנים למלך היה מעשה שטות, ועל מעשה שטות משלמים. אותו הדבר לעניין תורה ומצוות, אם האדם לומד תורה ומקיים מצוותיה כמצוות אנשים מלומדה ואינו יגע עליהן, זה כמו מי שקונה תאנים מן השוק ומביאן למלך, שאז בדין זורקים לו תורתו ומצוותיו בפניו. אבל אם יגע ועמל על תורתו ומצוותיו, ומקיימן בכוונה ולשם שמים, ומתגבר על יצרו, ראוי הוא לקבל שכר רק על יגיעה זו, כאותו זקן שיגע נגד הטבע והצליח לטעת עץ עושה פרי. ולפי זה מובן הפסוק "אדם כי יקרב מכם קרבן לה'", הקב"ה לא צריך את עצם הקרבן, שהרי הכל שייך לו, כולל הבהמה. מה הקב"ה רוצה? "אדם כי יקריב מכם", על האדם להביא לפני ה' את החלק שבא ממנו מעצמו, את העמל והיגיעה ואת הכוונה הפנימית שבעבודת ה' שלו, ולא להסתפק בעצם מעשה המצוה בלבד.

א. ז ח. ונתנו בני אהרן הכהן וכו' וערכו בני אהרן הכהנים. מדוע בפסוק אחד נאמר בני אהרן הכהן, בלשון יחיד, ובפסוק שלאחריו נאמר וערכו בני אהרן הכהנים, בלשון רבים? וי"ל דבנתינת האש כתוב הכהן, משום שרק כהן אחד היה נותן אש, אבל בעריכת הנתחים כתוב הכהנים, כי את הנתחים למזבח היו מעלים כמה כהנים. רבי חיים קניבסקי. עוד י"ל שבבן בקר הוא גדול והוצרכו כמה כהנים, ואילו צאן שהוא קטן מספיק כהן אחד.

א ט. והקטיר הכהן את הכל המזבחה. רבי חיים מוואלוז'ין שלח משולח כדי לאסוף כסף לישיבה. אחד התורמים סירב לתת ביד המשולח, והגיע לרבי חיים להסביר מדוע לא רצה לתת, כי הוא רוצה שכספו ילך כולו להחזקת הישיבה, ולא שיעבור דרך המשולח שיקח את שכר טרחתו. רבי חיים סירב לקחת ממנו את התרומה, וטעמו: מנהגך הוא מנהג גויים, שכשהם נותנים כסף לבית התיפלה שלהם, הם נותנים ישירות ולא ע"י אמצעי. אבל מנהג ישראל אינו כך, אלא אדרבה, דרכם לתת ע"י אמצעי, כדי שגם ישראל אחר יהנה. וראיה לדבר, מהקרבנות, שמקבלים קרבנות מגוי עולה ולא שלמים, וכמו שהגמ' אומרת במנחות ע"ג:. וטעם הדבר, שהגוי לא מסוגל לתת תרומה להקב"ה אם גם אחרים ייהנו ממנו, לכן דינו שהקרבן שהוא מביא יהיה עולה שכולו נשרף, כרצונו וכדעתו של הגוי המקריב, ואילו השלמים, גם הכהנים אוכלים מהם ואין זה רצונו של הגוי.

א ט. והקטיר הכהן את הכל המזבחה. חז"ל בתורת כהנים דרשו, והקטיר הכהן את הכל המזבחה, לרבות העצמות הגידים הקרניים והטלפיים. והנה יש להקשות על הפסוק במשוך היובל (שמות יט יג) המה יעלו בהר אומר רש"י שהיובל הוא שופר של האיל של יצחק. וא"כ קשה הרי אילו של יצחק הוא עולה כדכתיב ויקח את האיל ויעלהו לעולה. ובעולה צריכים להקריב גם את הקרניים וא"כ איך נותרו קרני האיל הנ"ל? וי"ל דחיוב הקרבת הקרניים הוא רק בהקדיש בהמה לעולה שאז מחוייב להקטיר את כולה. משא"כ אצל יצחק לא הקדיש לעולה את האיל, אלא את יצחק, והאיל רק החליף את יצחק ובכזה מקום אינו מחוייב להקריב את מה שלא היה ביצחק, וביצחק לא היה קרניים. ומשלה"ד למקדיש פר, ואח"כ החליפו באיל לא יהיה מחוייב להביא נמי את הקרניים. מרבי שלמה קלוגר.

ב ג. והנותרת מן המנחה. שיטת הרשב"א (מובא בשו"ע יו"ד סי' מ"ג) שלשון שיור שייך רק כשנשאר פחות מחצי, אבל אם נשאר יותר מחצי, לא שייך לומר על מה שנשאר לשון שיור. ולכאורה, הרי כאן מהמנחה לוקח רק קומץ שזה המיעוט, והרוב נשאר, ולמה התורה קוראת לזה שיור? מסביר הרבי ר' העשיל, יש שני סוגי שיריים, בכמות ובאיכות. אם מסתכלים על הכמות, אז ודאי שכשנשאר יותר מחצי אין זה נקרא שיור, אבל כאן במנחה שהקומץ שניטל קרב לגבוה, והוא גם מתיר את כל המנחה, בכגון זה החלק הנותר נקרא שיריים לגבי החלק החשוב שנלקח ממנו.

ב יג. וכל קרבנך במלח תמלח וגו' על כל קרבנך תקריב מלח. וברש"י שהובטחו מים התחתונים להיקרב במזבח במלח. וניסוד המים בחג. והנה מים התחתונים נקראים בוכים על שנגזר עליהם להתרחק מהשכינה, ולפי"ז מובן מה זה על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו, וזה מרמז על המים התחתונים שעד עכשיו שהם שימשו במלח על הקרבן הם היו מפויסים אך עתה שחרב המקדש חזרו המים התחתונים לבכות, ומובן שהבכי גם היה על נהרות בבל שזה מים שיחד איתם בכינו. אמרי אמת.

ד כב. אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה בשגגה ואשם". שואל ה"דברי יואל" מסאטמר, המילים "ועשה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה" מיותרות לכאורה, שהרי אם הנשיא חטא, ודאי שעשה דבר אסור ?ועוד שאלה, למה התורה מכנה את החטא "מצוות"? ומתרץ, היצר הרע לא בא לאדם במישרין ואומר לו חטא, אלא מסמא את עיניו ומפתהו שהוא מצווה ,ובאמת היא עבירה גדולה. ובוודאי גם לנשיא בישראל בוודאי שלא יפתהו מיד לעבירה, אלא דרכו לבוא בעקיפין ולסמות את עיניו שיחשוב על עבירה שהיא מצווה. וזה הפירוש "ועשה אחת מכל מצוות ה'", כלומר, הוא טועה בדעתו וחושב כי מצווה הוא עושה, אבל האמת היא "אשר לא תעשינה", מצווה כזו אסור לעשותה, כי היא באמת עבירה.

ה ז. אם לא תגיע ידו די שה והביא וגו' שתי תורים וגו' אחד לחטאת ואחד לעולה. ויש להקשות מדוע עני מביא ב' קרבנות חטאת ועולה ואילו בעשיר מצינו שמביא רק בהמה אחת רק חטאת. וי"ל שבקרבן עשיר יש אימורים שהולך לגבוה והבשר להדיוט, משא"כ קרבן עני שהוא עוף ואין בו אימורים אז חסר לגבוה, ואם יביא עולה אז אין להדיוט. אבן עזרא.

ה יא. לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא. צריך להבין מה פשר השינוי לשון הזה, דבשמן כתיב לא ישים. ואילו בלבונה כתיב לא יתן? וי"ל, אומר רבי שלמה גאנצפריד, דאיתא בעקב עה"פ לא ישימם בך, ונתנם בכל שונאך. ומדייקים שם ש'בך' לא ישים אפי' מעט. ואילו בשונאך הוא יתן לקיום. דשימה משמע לפי שעה, ונתינה הוא לקיום. והנה איתא במנחות נט: דשמן אף ששם ולקח נפסל, משא"כ לבונה אם שם ולקח לא נפסל. ולכך בשמן הוא לשון שימה ואפילו לזמן נפסל, כי קיים האיסור לא ישים עליה. משא"כ לבונה האיסור הוא קיום אז אם נתן לא נפסלה אלא ילקטנה, לכך נאמר לא יתן שזה לעולם (ועיין עוד בגיטין כ. תוד"ה דילמא).

ה כג. והשיב את הגזילה אשר גזל או העושק אשר עשק. שואל בספר "אור חדש", כיון שאמר והשיב את ה"גזילה", הלא ידוע לנו כבר כי האיש הזה גזל, והלא מיותר כבר לומר "אשר גזל"? ומבאר, כתוב ב"ספר חסידים" "אם באותו יום שגזל השיב את הגזילה אין להוסיף עליו יותר, ואם לא השיב באותו יום או שבוע, או יותר, צריך להוסיף על הגזילה כפי שהיה מרוויח מעת שחסרו עד שהשיב לו, ולבד מזה, יחשוב את הצער שגרם, אעפ"י שכל זה לא הצריכתו התורה, אבל לצאת ידי שמים צריך לחשוב גם על הצער הזה", עכ"ל. וא"כ זה מה שבאה התורה ללמדנו, שמן הדין אינו חייב לשלם אלא כמה שגזל ואינו צריך לשלם על הזמן שהגזילה לא היתה בידי הנגזל.

הפטרת זכור. שמואל א. טו פסוקים יג-טו. בפסוקים אלו מסופר ששמואל שאל את שאול האם הוא קיים את דבר ה' להשמיד הכל - כולל כל הצאן של עמלק? ויען שאול ויאמר הקימותי את דבר ה', שאל אותו שמואל: ומה קול הצאן אשר אנכי שומע, ויאמר שאול שהוא השאיר את הצאן למען זבוח לה'. וצריך להבין מה התשובה שענה שאול, הרי הקב"ה אמר לא תחמול עליו משור עד שה ומגמל עד חמור, א"כ איך השאיר שאול את הצאן, ומה התשובה לזבוח? ויש ליישב, דהנה רש"י ביאר שהטעם שלא חומלים על הבהמות הוא משום שיש עמלקים שידעו לכשף והיו הופכים עצמם לבהמה, ולכך הקב"ה אמר להרוג הכל. והנה הביא בספר חסידים סי תתשס"ו. שגם אותם היודעים להפוך עצמם לבהמות, גלגל העין שלהם לא יתהפך - היינו שגלגל העין נשאר תמיד של אדם. ובגמ' בבכורות דף מ. במשנה שם מפורטים המומין של הקרבנות ואחד מהם הוא אם גלגל העין של הבהמה דומה לגלגל עין של אדם, ואז אינה ראויה להקרבה. ולפי"ז הכל מובן, ששאול סבר ששמואל שואל מה קול הצאן אשר אני שומע, שהרי נתחייבו להשמיד גם את הצאן משום שמא יש בהם בנ"א שהתחפשו לצאן, ולכן ענה לו שאול שהשאירו צאן להקרבה וצאן של הקרבה חייב להיות סוג צאן שלא היה קודם עמלק וכישף עצמו, כי אם הוא היה מכושף אזי גלגל העין היה צריך להיות כשל אדם והיה אסור בהקרבה, אך שמואל אמר לו שעם ה' לא מתפלפלים, כשה' אומר להשמיד הכל, צריך להשמיד הכל.

וארטים לפורים

במה מותר לשקר בפורים? מהרש״א בבא מציעא כג: בהני ג׳ דברים עבידי רבנן דמשני במיליהו, היינו שבשלושה דברים מותר לשקר, אחד מהם זה בפוריא. אומר המהרש״א שפוריא הכוונה לפורים שיש דין דחייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, ולת״ח מותר לשקר ולומר לכולם שהוא כבר השתכר חזק וארור מרדכי וברוך המן. ויעוין ברמ״א שכותב שצריך לנוח אחרי שתיית היין, כי פוריא זה מיטה. וחייב אינש לבסומי בפוריא, והיינו במיטה.

הגמ׳ במגילה דף ז אומרת אסתר ברוח הקודש נאמר שנאמר קיימו וקיבלו והיינו שקיימו והסכימו לכך בשמים, ע״כ הגמ׳ שם. ומקשים התוס׳ הרי רבא עצמו בשבת פח ילף מקיימו וקיבלו שקיימו ברצון את התורה שקיבלו, וא״כ איך יכול ללמוד ג״כ דאסתר ברוח הקודש נאמרה, הרי זה פסוק שנצרך לעניין אחר? ותירץ ע״כ החשק שלמה בשם הגר״א, דהנה קיימו וקיבלו כתוב במגילה חסר. וכתוב וקיבל וקוראים קיבלו. וא״כ אפשר ללמוד ב׳ דרשות: א: וקיבל. ב: ה׳וו׳ של קיבלו. וראיה לזה דהנה בגמ׳ בשבת ילפינן את הדין של קיבלוהו ברצון דרש רבא בזה״ל **דכתיב** והיינו שלמדים מהנכתב שזה וקיבל. ואילו בגמ׳ במגילה שכתוב שברוח הקודש נאמרה **כנאמר** וכו׳ והיינו ממה שנאמר קיבלו, והוא מהנקרא.

המן מין התורה מנין המן העץ. חולין קלט: וקשה מה הקשר וי״ל שאצל המן מצינו חידוש גדול הרי יש לו הכל בכל מכל כל, היינו כסף וזהב וכולם משתחוים לו ומכבדים אותו, בכ״א הוא לא מרוצה כי יש איזה יהודי שלא משתחווה לו, לכן כל זה איננו שווה לו בכל פעם וכו׳. ודבר זה מצינו ג״כ אצל אדם הראשון שהכל היה לו, כל העולם היה שלו, רק הקב״ה א״ל לא לאכול מעץ הדעת. והוא לא יכל להתאפק. **עוי״ל** דהנה גזירת המן היתה משום שנהנו מסעודתו של אותו רשע וזאת היתה הסיבה לגזור כליה על ישראל, ר״ל. וד״ז שהאוכל מאכלות אסורות זה סיבה לגרום כליה על עם ישראל, הוא מאדם הראשון שאכל מהעץ ונגזרה מיתה על כולם לדורות. **עוי״ל** דהנה המן עשה עצמו ע״ז ואיך שרי להזכיר את שמו הא אמרינן בסנהדרין יג: דאסור להזכיר שם ע״ז דכתיב ושם אלוהים אחרים לא תזכירו, וי״ל דהנה מבואר שם אמר רבי יוחנן כל ע״ז הכתובה בתורה מותר להזכיר שמה, וא״כ אפש״ל שזה קושית הגמ׳ איך מזכיר את המן, וי״ל שזה כתוב בתורה, המן העץ.

להמן היה דין יהודי. כי הוא היה עבד כנעני של מרדכי, ומרדכי בוודאי גיירו כדין כל עבד כנעני. ולפי״ז יובן איך אסתר הכינה סעודה לאחשוורוש והמן בטו ניסן שאז היה זמן הסעודה כמבואר בחז״ל, הא ביו״ט אסור להכין לגוי בלבד, והיא ונערותיה הרי היו בצום, וי״ל שהמן היה יהודי ולכן הותר לבשל לו ביו״ט. ולכן המן גם נתלה על עץ למרות שבן נח בסייף ולא בסקילה, כי הוא היה יהודי ויהודי שעובד ע״ז בסקילה. יערות דבש א יז. וצפנת פענח על המגילה פ״ז. ויש להוסיף שלפי״ז מובן הלשון במגילה שבמשתה הראשון כתוב אשר עשיתי לו, כלומר כיוון שהמשתה היה ביו״ט לכן אמרה עשיתי לו והיינו להמן שמותר לבשל לו, ואילו במשתה השני שהיה ביום חול נאמר אעשה להם כי מותר לשניהם.

וארטים על מגילת אסתר

א א. שבע ועשרים ומאה מדינה. איתא שמאה היו על הארץ ועשרים ושבע היו בים ואומר הגר״א רמז לזה וישם המלך אחשורוש מס על הארץ מנין מס הוא מאה, שזה על הארץ, ואיי הים מנין ואיי הוא עשרים.

ושבע.א ח. והשתיה כדת אין אונס. אמרו חז״ל במגילה יב. כדת של תורה אכילה מרובה משתיה. אומר המהר״ץ חיות שיש לפרש ד״ז ע״פ המשנה באבות ׳פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה׳ והיינו ש׳מים׳ יש דין לשתות קצת במשורה, אבל פת במלח יכול להרבות.

א יב. ובהגיע תור נערה ונערה. במילים נערה ונערה הטעמים הם קדמא ואזלא. ואילו במילים ובהגיע תור אסתר הטעמים הם מונח, מונח, והטעם הוא משום שכל הנערות כששמעו שהן נקראות אל המלך מיד קמו והלכו וזהו קדמא ואזלא. אבל אסתר היא היתה במצב של מונח מונח ולא רצתה ללכת רק כשהיה סכנה ולכן ובהגיע תור אסתר הוא מונח מונח. הגאון.

א י. ז ט חרבונה/א. בתחילת המגילה א כתוב בזתא חרבונא וגו׳ החרבונא שם הוא **בא**. ואילו בסיום המגילה ז ט איתא ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים הוא חרבונה **בה**. וי״ל, אומר החת״ס לפי המובא בבית שמואל לגבי שמות בגיטין, ששם קודש מסתיים בה״א ואילו שם חול מסתיים ב׳א׳. ולפי״ז י״ל שבפרק ראשון הוא חרבונא של חול מסריסי המלך לכן הוא ב׳א׳. אבל בפרק ז׳ הוא חרבונה של קודש וכמו שכתוב בחז״ל (ילקוט שמעוני ועוד) דהוא אליהו הנביא שהתחפש לחרבונה(א) והוא משושנת יעקב וגם חרבונה זכור לטוב.

ב ז. לקחה לו לבת. הגמ׳ במגילה דורשת מכאן אל תקרי לבת אלא לבית, והיינו שמרדכי נשא את אסתר לאשה. וצ״ב מהיכן הוא דורש ד״ז? י״ל שהול״ל לקחה לבת, ומזה שהוסיף לקחה **לו** רמז בזה שנשאה, והוא ע״פ כתובות סז: **לו** זה אשה, וכה״א אעשה **לו** עזר כנגדו. מלא העומר.

ד א. ומרדכי ידע את כל אשר נעשה. אומר רש״י שבעל החלום אמר לו בגלל שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר, ונהנו מסעודת אחשורוש. וקשה מה הטעם נענשו רק כעת על מה שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר שהיה 70 שנה קודם. וי״ל שנבוכדנצר לקח בשעתו את הציץ ושם בפסל וכשהיהודים השתחוו הם טענו להיתר כי הם מכוונים לציץ. אך החכמים אמרו שברגע שהציץ יצא, אז אין הוא בקדושתו. והנה כעת הם נהנו בסעודה מכלי המקדש כי הם טענו שאינם בקדושתם כי זה יצא מהמקדש, א״כ אתם צריכים להיענש ע״מ שהשתחוויתם בשעתו.

ד ד. ותתחלחל המלכה מאוד. ואמרו בגמ׳ ד׳ שיטות מה קרה לה באותו הרגע. ושמואל אמר שנצטרכה לנקביה. ותמוה מה שינוי יש בכך הלא דרך העולם הוא. וי״ל דמצינו ששמואל ס״ל במגילה יג שאסתר אכלה מן ע״פ תוס׳ שם. וא״כ לא היתה צריכה לנקביה כי ממן לא היה מוציא רעי נמצא דהיה לה שינוי שהוצרכה לנקביה. ר״י איבשיץ.

ד טז. וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו. הטעם שנכפל גם וצומו וגם לא לאכול ולשתות. י״ל, אומר הטעמא דקרא ע״פ המובא בחז״ל, שזה היה בטו ניסן שיש אז מצוות אכילת מצה ושתיית ד׳ כוסות, ואם היה אומר רק וצומו עלי היינו אומרים שהכוונה היא לצום מאכילה רגילה, אבל אכילת מצווה היה אפש״ל שיאכלו, ולכן כפלה גם צום ממאכלים רגילים, וגם לא לאכול ולשתות דבר מצווה.

ה ד. ותאמר אסתר וגו׳ יבא המלך והמן היום אל המשתה. במגילה טו: נאמרו כמה טעמים מדוע זימנה אסתר אף את המן למשתה. וי״ל עוד טעם בזה. הנה איתא בפסחים קיא. שכשנדה עוברת בין ב׳ אנשים אם היא בתחילת נידתה הורגת אחד מהם, ואיתא בתענית כט. שכאשר נגזירה גזירה ומת אחד מהאנשים הגוזרים מתבטלת הגזירה. והנה מבואר במגילה טו. ותתחלחל הלכה רב אמר שפירסה נדה, וא״כ י״ל שלכך עלה בדעתה להזמין את המן שאמרה לעצמה שהיא תשב ביניהם וכיוון שהיא בתחילת נדתה ימות אחד מהם וממילא תתבטל הגזירה. דברי אליהו.

ה יא. ויספר להם המן את כבוד עושרו ורוב בניו. במגילה טז כתבו רוב בניו 30. ומדוע זה כך. דהנה מצינו בפסחים סד הפסח נשחט בג׳ כיתות של 30 30 בנ״א ואמרינן בגמ׳ משום ברוב עם הדרת מלך, הרי לנו שרוב הוא מתקיים בשלושים. **גשמי ברכה.**

ו יב. אבל וחפוי ראש. הרוגוטשובר אומר בטעם שכתב **אבל** ורק אח״כ **חפוי ראש,** הרי קודם הוא היה חפוי ראש ואח״כ אבל. ותירץ ע״פ הגמ׳ בב״ק זרק כלי מראש הגג ובא אחר ושבר השני פטור, כי הכלי באוויר נחשב לשבור. ואילו זרק אבן על כלי ובא אחר ושבר את הכלי לפני שהאבן הגיעה לכלי, השני חייב והטעם הוא מפני שהכלי שלמטה לא נקרא שבור. ולפי״ז הבת של המן שפכה וגילתה שזה אביה בעוד השופכין באוויר ואז היא קפצה, אז באותו הרגע המן כבר נהיה אבל, וחפוי ראש נהיה רק כשהשופכין הגיעו לראשו אח״כ. מסופר על הגרנ״צ פינקל שהוא שמע ד״ז פעם ראשונה הוא רקד עם הבחורים ליהודים..

ג א. אחר הדברים האלה גידל המלך אחשורוש את המן. וקשה למה אחרי הסיפור של בגתן ותרש גידל הוא את המן, מה הקשר? וי״ל שכל הזמן ליבו של אחשורוש נקפו ע״ז שהרג את ושתי, כעת ראה שניצל ממוות בזכות אסתר שהביאה את מרדכי להיכן שהביאה אותו, לכן גידל את המן שייעץ להרוג את ושתי.

ו י. מהר קח את הלבוש ואת הסוס ועשה כן למרדכי וגו׳. נחלקו רבי יוחנן ור׳ יאשיה האם וו להוסיף או לחלק, ומבואר בראשונים שהמחלוקת שלהם היא רק בלאווין, אבל בעשה לכו״ע וו מוסיף. וא״כ י״ל, אומר החיד״א, שכאן אחשוורוש אמר **ועשה** כן, כדי שלא יבוא המן לטעון שהוו מחלק, והוא יקח או לבוש או סוס. ולכך אמר ועשה שלא יחלק.

ח ה. ותאמר אם על המלך טוב יכתב להשיב את הספרים אשר כתב לאבד את היהודים. צריך להבין למה רק אחרי תלית המן ביקשה לבטל את הגזירה? וי״ל שאסתר אמרה נמכרנו אני ועמי והיינו שעם ישראל נמכרו ע״י אחשורוש להמן וא״כ היהודים היו ברשות המן ולא ברשות אחשוורוש ורק אחרי שנתלה נמצא שהוא מהרוגי מלכות שכל נכסיהם למלך וא״כ היהודים חוזרים שוב לרשות המלך ולזה המתינה. ולפי״ז יובן נמי מה שמצינו בפרק ח פסוק א ביום ההוא נתן המלך לאסתר את בית המן וצריך ביאור דהמן מזרע עמלק ואף את ממונם צריך לאבד וא״כ איך קיבלו את בית המן? ולפימש״כ קודם שנכסיו למלך ממילא כשנתן היה זה נכסי המלך ולא עמלק. הרב מבריסק.

ח טו. ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב ותכריך בוץ וארגמן. והנה יש להקשות דבוץ הוא פשתן וארגמן הוא צמר וא״כ הוי כלאים? וי״ל דבוץ וארגמן הם ב׳ בגדים נפרדים וראיה דאמרינן במגילה טז שיוסף נתן לבנימין חמש חליפות ורמז לו שעתיד לצאת ממנו בן שעתיד לצאת בחמישה לבושי מלכות שנאמר ומרדכי יצא וגו׳ מגילה טז. וצ״ע דהרי בפסוק נמנו רק ד׳ בגדים ובהכרח דבוץ וארגמן הם ב בגדים נפרדים. מבית בריסק.

ח טו. ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב ותכריך בוץ וארגמן. ״שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי״ כתוב במדרש שהמן לא רצה להתבזות בהולכת מרדכי ברחובה של עיר, לכן ביקש המן ממרדכי שילבש את בגדיו, מרדכי הסכים חוץ מהציצית שלו, כשהיהודים ראו כביכול את מרדכי מוביל את המן, (כך נראה מרחוק) התעצבו, אך כשתקרבו ראו את הציציות של מרדכי בלבוש המן, שמחו מאוד וזהו שנאמר ״שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי״. על ידי התכלת זיהו שזה מרדכי.

ח טו. ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב ותכריך בוץ וארגמן וגו׳ והעיר שושן צהלה ושמחה. יש לחקור האם העיר שושן צהלה ושמחה בגין ביטול הגזירה או בזה שמרדכי יצא בלבוש מלכות? ותירצו בבית בריסק שיש לפשוט זאת מהפיוט שושנת יעקב שנאמר שם שושן יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי.

ח טז יז. ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר. מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע שמחה וששון ליהודים. כתיב וששן חסר בלי ו׳ ובפסוק השני ״שמחה וששון ליהודים״ כתיב מלא עם ו׳ מדוע? ויש לומר משום דששון הראשון דרשו חז״ל במגילה טז. על ברית מילה והגמ׳ בכתובות אומרת שאי אפשר לומר שהשמחה במעונו שיש ברית משום שהתינוק בצער ולכן כתיב ששן בלי ו׳ לומר שהשמחה חסרה ולא שלמה בגלל צער התינוק אבל הפסוק השני שמדבר על שמחת פורים שם השמחה שלמה ולכן כתיב ששון עם ו׳. רבי חיים קניבסקי.

ט ז. ואת פרשנדתא ואת דלפון וגו׳. הטעם שבקריאת בני המן אומרים כל הציבור ולא יוצא ידי״ח מהבעל קורא מדין שומע כעונה? י״ל משום דשומע כעונה מהני כאילו אמר, אבל ל״מ מדין נשימה אחת שזה לא מועיל שומע כעונה. וכפלוגתת החזו״א והבה״ל.

ט כו. על כן קראו לימים האלה פורים. במגילה כתובה המילה פורים חמש פעמים. פעמיים עם וו, וג״פ בלי וו ׳פרים׳. אומר החשק שלמה שד״ז מרמז לדינא דגמ׳ מגילה נקראת ב- יא יב יג יד טו. והנה בג׳ ימים הראשונים יש בהם רק מצוות מגילה והם לא מלאים בשאר המצוות של פורים. משא״כ ב׳ ימי אחרונים הם מלאים, כי יש בהם גם משלוח מנות ומתנות לאביונים ושאר שמחה.

י ג. דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו. מרדכי הפוך מהעסקנים שדבר ראשון הם דורשים טוב לכל זרעם, ודוברים שלום לעמם, והיינו שלעם הם יוצאים ידי״ח באמירת שלום. ואילו מרדכי היה היפוכם של דברים הוא דרש טוב לכל עמו, ועם זרעו הוא רק דרש בשלומם. רבי מנדל מרימינוב. עוד אפשר לומר שאפי׳ לזרעו והיינו לילדים קטנים הוא דרש בשלומם למרות מעמדו הגדול. הגרי״ז.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

דרך ארץ קדמה לתורה

איתא במדרש (ויקרא רבה פ״א טו) ויקרא אל משה וידבר ה׳, מכאן אמרו כל תלמיד חכם שאין בו דעת נבילה טובה הימנו, וצא ולמד ממשה שהוציא עמו ממצרים ועל ידו נעשו ניסים ונוראות במצרים ובים סוף ועלה למרום והוריד את התורה וכשנתעסק במלאכת המשכן לא נכנס לפנים עד שקרא לו שנאמר ויקרא אל משה וידבר. ופירש היפה תואר: תלמיד חכם שאין בו דעת מבואר: שהדעת הנזכר כאן, הוא מוסר ודרך ארץ. לכאורה היה זה אך טבעי שמשה יכנס למשכן גם ללא נטילת רשות, שהרי משה רבינו, היה נבדל מכל אותו דור דעה, ואם כן עכשיו שבונים משכן לה׳, שבו ישרה ה׳ את שכינתו, לכאורה היה זה טבעי ביותר שמשה יכנס גם ללא רשות? שהרי המשכן שלו (הבית של משה) היה מיוחד רק לו, ולא היה רשות לשום אדם להיכנס במחנה שכינה זו, גם לא לאהרן ולזקנים, ואילו המשכן זה הנבנה עתה, גם לאהרן ובניו וכל הכהנים יש רשות להיכנס, ואם כן קל וחומר, אם למשכן של משה רבינו המיוחד לו יכול הוא להיכנס מתי שרוצה, מדוע לא יכנס למשכן זה? ועם כל זה, אומר המדרש, אילו היה נכנס משה ללא רשות, היה זה חוסר דרך ארץ. למרות כל המעלות הגדולות של משה חכמה תורה ונביאות, אילו היה נכנס למשכן ללא קריאה, לא היה כל ערך לכל המעלות שהיה לו, לא לחכמה, לא לתורה, ולא לנבואה, ובאותה שעה היה בדרגה כל כך פחותה עד כדי כך שנבלה טובה הימנו?!. עניין התנהגות בדרך ארץ מבואר בחז״ל שהיא קדמה לתורה. וכן אמרו אם אין דרך ארץ אין תורה והיינו שתורתו משתכחת הימנו. וכבר לימד אברהם אבינו את העולם הלכות דרך ארץ, איך נוהגים עם אורח הבא לעיר, שהרי אורח שבא לעיר שואלין אותו, האם הוא זקוק לדברי מאכל ומשקה, האם יש לו מקום לישון? וכשאבימלך שאל את אברהם על עסקי אשתו, האם אשתך היא או אחותך היא!? אומר לו הקב״ה לאבימלך, אין תירוץ לא ידענו הלכות דרך ארץ, כי כבר לימדו אתכם איך צריך להתנהג, וחייבים מיתה על חוסר דרך ארץ. ומדוע דרך ארץ קדמה לתורה? ביאר בספר צל הכסף על פי מה שכתב רבינו חיים ויטאל (שער הקדושה שער השני) דהקשה מדוע לא נאמרו ביאור המידות טובות בפירוש בתורה? ותירץ: כי מי שאין לו מידות טובות איננו נכלל בכלל מין אדם, אלא הוא מין בהמה, ולא נתן הקב״ה את התורה אלא לבני אדם, ולזאת לא הוצרכה התורה לבאר שיהיה האדם בעל מידות טובות, ומה הן המידות טובות, כמו שהתורה לא הוצרכה לבאר שהיא ניתנה לבני אדם ולא לבהמות, כי עיקר התורה מעולם לא ניתנת רק לאדם ולא לבהמה. ולפי זה כתב שאדם שעובר על התורה ואינו שומר תרי״ג מצוות אינו בכלל יהודי, אבל מכל מקום, אם יש לו מידות טובות הוא עדיין מוכתר בתואר בן אדם. אבל מי שיש לו מידות רעות, אינו בכלל מין אנושי, ולא יחשב לאדם רק לבהמה. ובזה יובן מה שכתוב בגמרא (ברכות סג.) דרש בר קפרא איזהו פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה? הוי אומר זה דרך ארץ (בגמרא לפנינו לא מופיע זו דרך ארץ, אבל זאת הגירסא היתה לפני הראשית חכמה תחילת פרק דרך ארץ ומנורת המאור) יוצא שכל גופי תורה תלוי בדרך ארץ, שמי שאין בו דרך ארץ איננו נחשב למין אדם, אלא לבהמה, ולא ניתנה התורה רק לאדם, אבל רק מי שיש בו דרך ארץ ונאמנות הוא נקרא אדם וממילא שרק לו לבד ניתנה התורה, ונמצא כי כל התורה תלויה בדרך ארץ. נביא להלן סיפורים כמה זהירות יש לנהוג בדרך ארץ

בעיר דווינסק התגורר תלמיד חכם שהיו מכנים אותו ר׳ לייב חריף, לרום עומק חריפותו וגדלו בתורה הוא גם היה בעל נכסים ומנכבדי העיר. ר׳ לייב היה מיודד מאוד עם האור שמח, והיו מפלפלים שעות רבות בתורה. פעם אחת שהו שניהם בבית המדרש הגדול שבעיר, בשעה שתלמיד חכם אחד מסר שם שיעור לכשלושים בעלי בתים. האור שמח ישב במקומו במזרח בית הכנסת, ור׳ לייב חריף האזין לשיעור. למרות שהוא לא היה מהמשתתפים הקבועים, באמצע השיעור שמע ר׳ לייב חריף כיצד המגיד שיעור מסביר איזה עניין ותיכף התערב והקשה קושיה עצומה. המגיד שיעור שמע את הקושיה החזקה ולא יכל לענותו דבר. לפתע התרומם האור שמח ממושבו בכותל המזרח, וצעד עד למקום מסירת השיעור במערב בית הכנסת, הוא פנה לר׳ לייב ושאלו בתמיהה, וכי אחד שאינו יודע בין ימינו לשמאלו יכול לשאול שאלות? מיד נשתתף ר׳ לייב ויצא בבושת פנים מבית המדרש, והמגיד שיעור המשיך במסירת השיעור. באותה שעה רבתה הפליאה בבית המדרש, וכי אותו חריף שאל כזו שאלה חלשה שנאמר עליו שאינו יודע בין ימינו לשמאלו, וגם רבי לייב חריף עצמו היה כמשתומם, ולא ידע את נפשו מחמת דבריו של האור שמח. מיד כאשר חזר האור שמח מבית הכנסת לביתו, הגיע ר׳ לייב חריף לבקרו ושאל, הלוא לכאורה יפה שאלתי, מה תשובה יש לכם על שאלתי? ענה לו האור שמח בחביבות, כוונתי הייתה לדברי הגמרא דף ה׳. אמר רבי יהושע בן לוי כל השם אורחותיו זוכה ורואה בישועתו של הקדוש ברוך הוא. שנאמר ושם דרך אראנו בישע אלקים אל תקרי ושם בשי״ן שמאלית אלא ושם בשי״ן ימנית. מפרש רש״י שהוא מלשון ׳שומא׳ דהיינו שהוא מחשבן ושם את אורחותיו, הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה. ומביאה הגמרא דוגמא לזה: את הסיפור עם רבי ינאי ותלמידו שכשהיו מגיעים עם רב לא היה שואל את רבי ינאי שאלות שמא לא ידע לענות, סיים האור שמח ופנה לרבי לייב חריף היה עליכם לדעת להבחין בין שי״ן ימנית לשי״ן שמאלית של הפסוק ושם דרך היה עליכם לשון ולחשב את דרככם כאותו תלמיד של רבי ינאי ולא הייתם צריכים להקשות למגיד שיעור של בעלי בתים קושייה שאינו יכול לענות עליה, ואשר גרמה לו להיכלם בפני שומעי לקחו, מכיוון שלא קיימתם זאת, אמרתי לכם שאיינכם יודעים בין ימינכם לשמאלכם היינו בין שין ימנית לשמאלית.

סיפר רבי דוד יוסף בעל הלכה ברורה. לפני כמה שנים היה אאמו״ר הרב עובדיה בביקור ממושך מספר ימים בקהלה היהודית אשר בפנמה ביחד עם הרב בן ציון אבא שאול וזכיתי להתלוות אליהם. ובבואנו להתפלל תפלת שחרית, אמר הרב בן ציון אבא שאול לבנו רבי אליהו כי בחפצו להניח תפילין של רש״י ושל ר״ת בזה אחר זה ולא כפי מנהגו בשאר ימים להניחם ביחד. והסביר טעמו: מפני שהרב עובדיה נמצא שם, ואין זה דרך ארץ להניח בפניו שניהם ביחד, מאחר שהוא מניחם בזה אחר זה. כששמעתי דברים אלו, נגשתי אל הרב ואמרתי לו שהרי בשו״ת יביע אומר, לא כתב שאין להניחם ביחד, אלא רק כשהתפילין גדולות במקצת, והתפילין של הרב היו קטנות ביותר, ואין בזה קפידא. השיב לו הרב בן ציון בזו הלשון מר אביך הוא פוסק הדור, וכל מקום שהוא הולך יש לו דין מרא דאתרא, ומכיון שהוא מניחן בזה אחר זה, יהיה בדבר חוסר דרך ארץ בפניו להניחן ביחד. וכך במשך אותם ימים שהיו בפנמה הרב בן ציון שינה ממנהגו הקבוע והיה מניחן בזה אחר זה. **מעשה** וישב רבי שמואל רוזובסקי בבית המדרש והמתין לפני השיעור. נכנס בחור אחד, וסגר את הדלת אחריו בחזקה. נענה ראש הישיבה: אני פשוט מאדים מבושה! וכי בחור זה, אינו יודע שהנהגה שלילית מעין זו, מפריעה את הנוכחים... אלא מה? פעל ללא מחשבה. עצם המחשבה שעלי לומר שיעור לפני תלמיד כזה, גורמת לי להאדים מבושה...

רבי איסר זלמן מלצר היה רגיל לנסוע מדי פעם לעיר חברון להשתטח על קברי האבות, למסעות אלו היו נלווים אליו מקצת טובי הלמדנים בישיבתו, ובאותן הזדמנויות היה נכנס עמם לבקר אצל הסבא מסלבודקא רבי נתן צבי פינקל אשר התגורר בעיר חברון. באחד מביקוריו אצל הסבא הכריז ר׳ איסר זלמן עם בואו: היום הבאתי עמי את הגדול שבכולם! זהו עילוי אשר העולם עוד ירעש ממנו! הסבא קבלם בשמחה, הזמינם להסב עמו ליד השולחן, וביקש מהרבנית שתגיש לאורחים כוסות תה וסוכר. ישבו השלושה ושוחחו בדברי תורה. לפתע הבחין הסבא שהעילוי הצעיר היושב עמם מלקט בראשי אצבעותיו גרגירי סוכר אשר נשפכו על השולחן ומלקקם. הדבר לא מצא חן בעיניו, כי ראה בזה פגם בדרך ארץ, שכן אין זה מן הראוי לנהוג כך כאשר יושבים עם גדולי תורה. אולם כדי שלא לפגוע בו העדיף לשתוק ולא להעיר לו על כך בגלוי. לקראת סוף הביקור פנה אליו ואמר לו ברצוני לשאול אותך כמה שאלות. אמור לי בבקשה, מי יותר חשוב אדם חי או אדם מת? התפלא הבחור על השאלה והשיב בפשטות: אדם חי כמובן. הוסיף הסבא ושאל אריה חי ואריה מת מי מהם חשוב יותר? אף כאן נענה העילוי והשיב מיד מובן מאליו שהאריה החי הוא החשוב יותר. והסבא אינו מרפה וממשיך לשאול כלב חי וכלב מת מי יותר חשוב? והתשובה - כלב חי. ושאלה נוספת אומר הסבא, כלב חי ואריה מת, מי מהשנים חשוב יותר? משיב הבחור הרי זה פסוק מפורש ״כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת״ (קהלת ט ד). לסיום אומר הסבא ברצוני לחוד חידה האם תוכל להצביע על מקרה של אדם חי ונבלה מתה ובכל זאת הנבלה עדיפה על פני האדם? אין מציאות כזו השיב הבחור בהחלטיות. אמר לו כאן שגיתָ. חז״ל אומרים כל תלמיד חכם שאין בו דעת נבילה טובה הימנו. ר׳ איסר זלמן הבין מיד כלפי מי הדברים אמורים, כי ״דעת״ היינו דרך ארץ, וכוונתו לרמוז לבחור שהתנהג שלא בדרך ארץ. לאחר שיצא הבחור מהחדר, אמר ר׳ איסר זלמן לסבא, סליחה שאני מעיר, אבל נדמה לי שיש כאן הגזמה, הרי אמרתי לכם שמדובר כאן בעילוי שבעילוויים ושהעולם עוד ירעש ממנו. הסבא נשאר בשלו ואמר: די במעשה הקטן הזה בלבד של ליקוק הסוכר, כדי ללמוד על כך שאם הבחור לא ישנה את הליכותיו, לא זו בלבד שהעולם לא ירעש ממנו, אלא הוא יהיה אפס אפסים!! לא תהיה לו כל שייכות לעולם התורה. סיפור זה רגיל היה המשגיח רבי מאיר חדש לספר לתלמידיו, והיה חותם את הסיפור בדברים האלה: אני יודע במי המדובר, הכרתי את העילוי בצעירותו וגם בזקנותו, יכול אני להעיד שלצערנו הסבא צדק! לימים כיהן כרב באחת מערי הארץ עד שמכורח הנסיבות נאלץ לעזוב את הרבנות ונעשה עורך דין אחר תקופה התפרסם שמו בעיתונות כמי שנתפס על זיופים והושב בבית הסוהר. מכאן למדנו שהדברים חמורים עד מאוד, פגם כה קטן בדרך ארץ כליקוק סוכר בפני גדולי ישראל, מהווה אות אזהרה מפני תוצאות חמורות!

מסופר על רבי משה שמואל שפירא שהקפיד מאוד על הנהגת תלמידיו בדרך ארץ. פעם אחת הגישו בסעודה שלישית בישיבה לפני השלחן קערה עם פופקורן. ישב שם בחור אחד ולקח בידיו מהקערה לאכול בפיו, פעם אחרי פעם. העיר לו רבי משה שמואל שיקח מהקערה וישים לפניו לאכול, ולא יאכל מהקערה המרכזית, ובאותו רגע לקח ושם לאותו בחור לפניו על צלחתו. פעם אחרת העיר לאחד המסובים שלא יאכל בידיו ובפה פתוח.

מעשה ביהודי שניגש לרבי שמואל רוזובסקי בכדי לברר אצלו על בחור, שהוצע לבתו כחתן. הוא שאל מספר שאלות. כמה שעות הבחור לומד? איך הוא שומר על סדרי הלימוד? האם הוא מבין היטב את לימודו? ועוד. לאחר שקיבל תשובות שהניחו את דעתו, הודה לראש הישיבה, ופנה ללכת לדרכו. עצר אותו רבי שמואל ואמר לו: תרשה לי לשאול גם אותך כמה שאלות. הנה רואה אני שהנך מרוצה מהתשובות שקבלת, כנראה שאתה מבין שזה כל מה שהבת שלך צריכה לדעת אודות הבחור. אך אני חושב שאת בתך מאד מעניין לדעת האם הבחור הזה בכלל בן אדם! היה מן הראוי שתשאל אותי, ממשיך רבי שמואל, האם מלבושיו נקיים ושיניו מצוחצחות ונעים לשבת לידו... ואיך הוא מתנהג בחדר האוכל, האם הוא מגיע ראשון ולוקח את המנה המשובחת, או שממשיך ללמוד ובא בסוף ואוכל את מה שנשאר, ומה קורה אם קנקן השתיה שעל השולחן נגמר וצריך למלאותו, האם הוא זה שרץ למטבח להביאו מלא, או שיושב בסבלנות וממתין שאחר יעשה זאת? האם הוא נכנס מידי פעם למטבח ומודה לעובדים על טרחתם... ואיך הוא מתנהג כאשר אין האוכל ערב לחיכו, האם הוא בכל זאת אוכל ואח״כ ניגש למטבח ואומר תודה רבה או שביום זה אינו אוכל, ויורד לקיוסק לקנות ממתקים? הנה הגעת למסקנה שהוא שקדן, שמא תברר איך הוא מתנהג כאשר מסיים את לימודיו בשעה מאוחרת בלילה, וחבריו כבר ישנים, האם הוא נכנס בדממה מוחלטת, בכדי שחבריו לא יתעוררו, או שהוא נכנס בקול רעש גדול. ובבוקר האם הוא מסדר את מיטתו, או שהוא משאיר את חדרו מפוזר מתחלת הזמן ועד סופו? אני חושב אמר רבי שמואל שהדברים הללו מאד צריכים לעניין את בתך. כי אם המפונק הזה שלא חשב על סביבתו, יבוא בצהרים מהכולל הביתה, והיא הרי טרחה הרבה להכין לכבודו ארוחת צהרים, והוא יתיישב לאכול, והאוכל לא יהיה בדיוק כמו שחשב שראוי לו, הרי שיעוות את פניו, וכו׳ האם אז תתנחם בתך במחשבה בדברים שאמר הרב רוזובסקי לאביה לפני שהשתדכו, כי הוא שקדן גדול ומבין היטב את עומק סברות הסוגיות במסכת בבא בתרא, ואת הבנת הקצות והרעק״א בסוגיה זו...?!

בפרשת תצוה התורה אומרת על עשיית המעיל, ונשמע קולו בבואו אל הקודש לפני ה׳ ובצאתו ולא ימות. כתב האברבנאל (שם) והמקובלים אמרו: שהיה זה כעין נטילת רשות להיכנס, כי הבא בהיכל המלך פתאום מבלי רשות חייב מיתה, כמו שנזכר באחשורוש, שמי שיכנס בחצר הפנימי מבלי קריאה אחת דתו להמית. הרי שחסרון דרך ארץ חמור הוא כל כך, שחייב עליו מיתה בידי שמים, וכן איתא בגמ׳ אמר רשב״י ארבעה דברים הקב״ה שונאן וכו׳ והנכנס לביתו פתאום ואצ״ל לביתו של חבירו. רבי מרדכי שוואב זצ״ל בספר מאמר מרדכי כתב בענין דרך ארץ למעשה, יש לעורר דבכניסת אדם לבית יזהר לצלצל פעמון הדלת, או לדפוק על הדלת, ולא להיכנס עד שיענו לו ויכניסוהו פנימה, כמאמר רבותינו לעולם אל יכנס אדם פתאום לבית חבירו. ובפרט בזמנינו שמפחדים לפתוח דלת שאין יודעים מי זה בא. כמו כן צריכין ליזהר באופן הדפיקה, שלא לדפוק או לצלצל הרבה פעמים, הלא כבר שמע בראשונה, ואולי הבעל הבית טרוד ואינו יכול לבוא ולפתוח את הדלת תיכף ומיד. וכן בטלפון, שאחד רוצה לדבר עם חבירו, ומניח הטלפון לצלצל בלי הפסק, וזה אכזריות גדולה, כי אפשר שאין ביד הנקרא לענות באותו רגע. כל זה נכלל בהלכות דרך ארץ היותר פשוט, אשר היא כבר קדמה לתורה. וכתב שם: שמעתי בשם הבעלי מוסר שמדפיקה על הדלת יש לידע ולהכיר ולהבין עצמיות של האדם, אם הוא דופק פעמים רבות או רק פעם אחת. כיצד הוא דופק, ברעש או בנחת. הגם שדברים אלו קטנים הם באיכותם, אבל המחוסר מכל אלה, נבילה טובה הימנו. רואים איזה מקום נעלה וגדול תופס הענין של דרך ארץ, אם אין דרך ארץ אין תורה. וסיפר אחד מתושבי מאנסי ר׳ ישראל שולמן שנתארח אצלו רבי אליהו אליעזר דסלר שלילה אחד חזר הרב דסלר הביתה בשעה מאוחרת, וראה ר׳ ישראל שלפני שעלה הרב דסלר המדריגות שלף מנעליו מעל רגליו, כדי שלא יעשה רעש עם פסיעותיו ויפריע אחרים משנתם. ועוד מסופר שם על רבי יעקב קמנצקי שלא היה לו שעון מעורר, רק מנהגו היה שכאשר קם משינתו לא חזר עוד לישן, אלא ישב ללמוד, שמא יאחר זמן קריאת שמע, ולא סידר לעצמו שעון מעורר מפני שלמעלה ממנו היה גר בעל מלאכה שמלאכתו היתה במשך הלילה, ולא חזר הביתה עד סמוך לעלות השחר, וחשש שבימות הקיץ שמניחים החלונות פתוחים שמא יפריע השכן משינתו. עד היכן היו הגדולים חושבים עבור הזולת וכל זה נכלל בשם דרך ארץ, שבלעדה אין תורה ואין כלום.

ונסיים בדברי הפלא יועץ (ערך דרך ארץ) מי האיש החפץ חיים ילמד חיפוש מחיפוש לשמור את דרך עץ החיים, כי באמת אמרו דרך ארץ קדמה לתורה, ובפרט מי שהוא בגדר תלמיד חכם אם אין בו דרך ארץ הרי זה מחלל את ה׳ ואת התורה. ושנינו כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו. וזה כלל גדול בדרך ארץ שיעשה הטוב והישר בעיני אלקים ואדם ויבטל רצונו מפני רצון אחרים ותהא דעתו מעורבת עם הבריות. ובכל מה שילמוד האדם הלכות דרך ארץ לא יצא, עד שיהא חכם ומבין מדעתו כי אלו דברים שאין להם שיעור רק הכל לפי המקום ולפי הזמן ולפי מה שהוא אדם צריך להתנהג עם כל א׳ עפ״י מדותיו ולירד לסוף דעתו ולעשות רצונו כרצונו אם אינו נגד רצון הבורא. וצריך להוסיף אמנם דרך ארץ קדמה לתורה אך מי שמסתפק בהקדמה בלבד, נשאר בלא כלום, והרי הוא כחיה טורפת, כמו ששנינו (אבות ג יז) אם אין תורה אין דרך ארץ.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל בעניני היום ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: מה הם הזמנים המסוגלים לתפילה על צרכים אישיים בימי הפורים? ועוד דברים חשובים ליום הפורים. **תשובה:** השמחה של פורים צריכה להיות ע"ז שאנחנו זכינו להיות קרובים להקב"ה בכל קראנו אליו. **צום תענית אסתר** כותב המשנ"ב בתרפו' שהצום הזה נקבע כדי לזכור שהשי"ת רואה ושומע כל איש בעת צרתו כאשר יתענה וישוב אל ה' כבימים ההם. ובקו הישר פרק פז כתב שיום תענית אסתר הוא יום מסוגל שיתקבלו תפילותינו וכל מי שצריך רחמים על איזה דבר יקח פנאי לעצמו ביום תענית אסתר ויאמר מזמור כב ואח"כ ישפוך שיחו לפני ה' ויזכיר זכות מרדכי ואסתר ותקובל תפילתו ברצון. רבי צדוק הכהן מלובלין כותב על **שבת זכור** שזה זמן מסוגל להיפקד בזש"ק וע"כ הוא זמן לתפילה, ויתפלל כמו שמותר בשבת, למשל יכול לכוון בבריך שמיה 'ותיהב לי בנין דכרין' וכדו' או יתפלל בדרך של מי שברך. **ויום הפורים** עצמו הוא יום מסוגל מאוד לקבלת התפילות לרצון והוא עת רצון במרומים, כן כתב רבי חיים ויטל, ויש בזה עניין של כל הפושט יד נותנים לו ואין בודקים אחריו. ואפשר לבקש על נס שיהיה לנו ניסים מה שבכל השנה לא שייך לבקש. והנתיבות שלום מסלונים אמר ע"ז שהמתפלל בפורים יכול לבטל גם גזירות שנחתמו, כמו בימים ההם בזמן הזה שהתפילות ביטלו גם מה שנגזר ונחתם בטבעת המלך. ורבי מרדכי מנדבורנא הקפיד מאוד שכל חסידיו יגמרו את הספר תהילים ביום הפורים ואמר שמקובל אצלו מאבותיו שהמסיים תהילים ביום הפורים מובטח לו שתפילותיו יתקבלו. וצריך לנצל ימים אלו ולא לעשות את הטפל עיקר ואוי לו לכסיל אשר בזה היום ששערי אוצרות נפתחים, אינו פונה אליהם. והישועה מגיעה רק כשסומכים רק על הקב"ה וד"ז מתעורר ע"י תפילה. **זמן נוסף** ביום הפורים לקבלת התפילה הוא בעת הסעודה. **ובעניין הלימוד בליל הפורים:** בדרשות חת"ס קילס מאוד ללומדים בין מגילה של לילה למגילה של יום. והבטיח שהוא בן עוה"ב. ולכה"פ ישתדל שלא יעבור עליו יום זה בלי קביעת עיתים לתורה, והכי טוב שאחרי התפילה יישב ללמוד איזה חצי שעה. ומקובל שבעל האגודת אזוב זכה לבנו ה'אבני נזר' בזכות שלמד בליל פורים. **עוד דבר כדאי** מאוד בפורים והוא לשמח לב נשברים וחז"ל תקנו משלוח מנות ומתנות לאביונים ומי שעושה זאת הקב"ה ג"כ ישמח אותו. **ויש להיזהר** מאוד מאוד מליצנות האסורה שיכול להוריד את כל המדרגה שהשגנו בחורף ובעיקר לא לצחוק על חשבון אנשים.

שאלה: איך ניתן למנוע בפורים מהילדים לאכול כל היום ממתקים ושוקולדים המזיקים לבריאות? **תשובה:** היום ניתן לראות (הכל כתוב על המוצרים) כמה דברים לא בריאים יש בכל מוצר, ולפי החשבון הפשוט מי שלא נשמר, בפורים לבד הוא אוכל קילו סוכר, ושומנים רוויים ושאר מרעין בישין המשחיתים את הגוף. בקבוק שתייה קטן למשל מכיל 15 כפיות סוכר, ומי שלא נשמר אז הוא שותה במשך היום כמה כאלו, וכן ע"ז הדרך, ולכן: דבר ראשון כדאי לתת להם ארוחת בוקר טעימה ומזינה, כך לפחות יהיה להם פחות חשק לשבוע מממתקים. שנית אפשר להחליף את הממתקים תמורת הפתעות מ'הכל בשקל' וכדו', העיקר שהגוף לא ישחת. ובכוח זה לא יעזור. וראוי להוסיף שיש שחושבים משום בל תשחית צריך לאכול את כל המשלוחי מנות שקיבלו, צריך לזכור את הדין של בל תשחית דגופא עדיף והגוף הוא לא פח זבל, ובפרט שעובר איסור של ונשמרתם.

שאלה: כמה כסף נתן המן לאחשוורוש? **תשובה:** במגילה כתוב שנתן עשרת אלפים כיכר כסף, והשווי של זה כיום הוא כך: כיכר כסף הוא שישים מנה והוא רק של חול, אבל כיכר של קודש הוא כפול והיינו 120 מנה, וכאן זה היה כיכר של קודש כמבואר בהגהות הב"ח במגילה טז. והנה מנה הוא מאה זוז, ושיעור פדיון הבן הוא חמש סלעים שהוא עשרים זוז, וא"כ עלינו לקחת שיעור פדיון הבן להכפיל אותו בחמש שאז הגענו למנה שהוא מאה זוז אח"כ להכפילו ב- 120 ואז הגענו לכיכר אחד, ואח"כ נכפיל בעשר אלף והנה שיעור פדיון הבן עולה כיום (ח אד"ב) באזור השלוש מאות חמישים שקל, ולפי"ז המן נתן לאחשורוש באזור השני מליארד שקל. לא רע בכלל. חישב זאת הגרח"י פוזן שליט"א

שאלה: מה כדאי לא לשכוח לרגל הפורים? **תשובה:** לעלות או אפילו לשלוח משלוח מנות זה דבר קטן דבר ראשון לסבים והסבתות הקרובים אלינו ביותר, וכן לאנשים גלמודים שנמצאים סביבנו, לנו זה לא דבר כ"כ קשה אך להם זה דבר עצום וגדול, והקב"ה יחזיר לנו מכל טובו וחסדו ביום הזה.

שאלה בחושן משפט: האם מותר למלמד לערבב משלוחי מנות של התלמידים ע"מ שלא תהיה לו נטיה לשוחד אל הילדים שנתנו סכומים גבוהים? **תשובה:** אסור ויש בזה חשש גזל ואונאה כיוון שהורי הילדים נתנו זאת על דעת זה שהמלמד יתייחס אל ילדיהם יותר יפה ואם היו יודעים שהמלמד יערבב את המעטפות היו נותנים סכומים קטנים יותר או שלא היו נותנים כלל כסף. ואם המלמד מודיע מראש שמערבב זה משהו אחר ומותר. מתוך מנחת שלום.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם המון פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים:

א. בקשר להורדת כתמי סלוטייפ כדאי להשתמש בטרמפנטין. אגב יעיל מאוד להסרת דבק מכלים לפני הטבלתם במקווה. ועוד כתבו: יש חומר של חברת TNX "תרסיס מסיר דבק ודיו" ניתן להשיג ב'אושר עד' והוא "יעודי לענין זה. ועוד כתבו: לוקחים מחק [של עיפרון] ו"מוחקים" את הדבק חזק עד שהכל יורד בדוק ומנוסה. ועוד כתבו: מניסיון K300 של סנו ממיס את הדבק בריסוס די קרוב, [רק לא תמיד שייך מבחינת מיקום]. ועוד: לנסות אלכוג'ל עם ספוג הפלא. ועוד כתבו: לכתמי סלוטייפ יש לרסס מסיר שומנים סנט מוריץ לחכות כמה שניות ויורד בקלות. חובה להזכיר שמדובר בחומר חריף במיוחד וחובה לבדוק עמידות הצבע והציפוי במקום נסתר. עוד שלחו: טרפנטין-לשים על סמרטוט בשפע ולשפשף. יורד בקלות.

ב. בקשר לשכרות בפורים א. לשתות יין איכותי ולא של חמש במאה ב. לא לשתות בחד פעמי אלא בזכוכית ג. לא לשתות כלל על קיבה ריקה תמיד לאכול לפני כן. ד. לשתות בקצב איטי ולא להרביץ כמה כוסות מהר. ה. להרבות באכילת בשר ועדיף עם שומן. ו. לשתות כוס מים על כוס יין. ועוד כתבו שעדיף יין יבש ואם לא אז לא לערבב סוגי משקאות. ועוד כתבו: ניתן לשלוח אימייל לכתובת gmail.com@3007489 עם המילה "שכרות" בשורת הנושא, ומקבלים במענה אוטומטי בנושא "עצות לשכרות מיין".

ג. בקשר לצרידות כדאי לפנות לפיתוח קול על מנת לדעת כיצד לדבר נכון. ניתן גם כן לפנות לרופא אף אוזן הוא יעשה בדיקה עם מצלמה במיתרי הקול הוא גם כן יכול להפנות לקלינאי תקשורת דרך הקופה מה שיוזיל מאוד את העלויות. ועוד כתבו: פיתרון למלמד הצרוד- רמקול מדונה. ועוד כתבו: יש לי פתרון מצוין לצרידות, גם לחזנים - מנסיון!! 054-8457778

ד. שחזור שיחות ניתן לעשות דרך האזור האישי באתר של החברה של הסלולר.

ה. מערכת שהזמן גרמא 0795686172. 0795686173. מצנתק לפני הזמנים שאתם בוחרים. יעיל מאוד. ועוד כתבו: הקו לתזכורת סוף זמן קריאת שמע ושקיעה: 08-8649058

ו. לריקון תיבת המיל: יש לרוקן גם את האשפה ולמחוק משם את כל הקבצים ולעשות רענון למייל. אם לא עוזר יש לכתוב בשורת הנושא: SIze:15mb ולמחוק את כל ההודעות שלא רלוונטיות שעולות בעקבות החיפוש. ועוד כתבו: צריך למחוק גם את האשפה. בתחילת האשפה יש שורה כחולה שנקראת "ריקון האשפה עכשיו". ועוד כתבו: צריך לבדוק את הגוגל דרייב, בדרך כלל יש שם מלא חומר שאינו נצרך והוא תופס המון מקום. מטבע הדברים אנשים שולחים בדרייב דברים כבדים כי אין לזה מקום במייל הרגיל. ואם אתה לא מוחק אז זה נשאר ותופס מקום.

ז. לניקוי האסלה צריך לרוקן לגמרי את כל המים לשפוך 00 ולהשרות קצת ואז לשפשף ולשטוף. ועוד כתבו: להשתמש בחומצה. ועוד כתבו: ע"י מלח לימון.

ח. לגבי פסוקאים ריסוס מיוחד לפסוקאים בגמ"ח הדברה משפ' וייס מקרית ספר 0548424082 הרב ויא המליץ עליו וזה עבד מעולה!!! ועוד כתבו: לפסוקאים, מניסיון יש פתרון מצוין בגמ"ח ריסוס של רח' ראב"ד. 03-5700422

ט. חשש לאבן בכליות - לשתות הרבה תה קמומיל (גם אם זה רק חשש, זה לא יזיק) ועוד כתבו: לשתות המון המון מים להיזהר מהרעלת מים, וזה יוצא אמנם מתוך כאב אבל יוצא.

י. חלודה בסכו"ם- יש בטמבור מנדל בב"ב חומר נגד חלודה ניתן לשאול אותו אם זה עוזר גם לסכו"ם.

יא. שקדים מוגדלים: כדאי להפסיק לאכול מאכלים מקמח לבן. מנסיון מבטל צורך בנתוח שקדים בו"ה

יב. חיפוש בקבצי וורד: יש אפשרות- בוורד שיש למעלה 'מה אתה רוצה לעשות?'- כותבים שם סרגל חיפוש. בוורד שאין את דאפשרות הנ"ל- אמורה להיות האפשרות ב'פריסה'- ולסמן וי ב'סרגל חיפוש'.

יג. טיפ להחלפת רשת בחלונות [אם זה קשה מידי] לפני ששמים את הגומי והרשת לטבול מטלית במים עם סבון ולשים במקום של הגומי.

יד. מספר טלפון לפרסום וחיפוש כולל בוקר, צהריים, יום שלם, ערב, שישי 'קובעי עיתים' - 0723323595

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למיל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים:

א. אשמח לשאול אם מישהו יודע מה לעשות עם טריכוטולומניה -תלישת שיער אצל תינוק בן שנה וחצי ,כבר ממש עם קרחות.

ב. מכונת כביסה חדשה של בוש שעושה כתמים בחולצה מה ניתן לעשות.

ג. מחפש פתרון להרחקת יונים מהמנוע של המזגן.

הלכות חשובות לפורים

קריאת זכור: שמע עיקר הזכירה אפי' חיסר כמה תיבות יצא ידי"ח. הליכות שלמה. וראייתו היא מזה שמהני לצאת ידי"ח זכור בקריאת ויבוא עמלק כמבואר במג"א. (קולא זו ראוי להסתיר משום שאין הציבור יכול לעמוד בזה). **נשים נהגו** לשמוע זכור אך להמון שיטות כחזו"א מנחת יצחק הרב אלישיב ועוד אינן חייבות בזה, אמנם אם נהגו כך שלוש שנים וקשה להן צריכות התרת נדרים.

קריאת המגילה: מחצי שעה לפני זמן קריאת המגילה אסור להתרחץ. ע"פ משנ"ב תרצב טו. וכן אסור לישון. ול"מ שעון מעורר.

אסור לטעום קודם קריאת המגילה. וד"ז אומר רח"ק שזה נאסר אף לנשים. אא"כ לא יכולים וחלשים מאוד מאוד. רמ"א משנ"ב ושעה"צ תרצב ד.

מחצית השקל: מי שלא נתן מחצית השקל יכול לתת גם אחרי פורים. רבי חיים קניבסקי.

מקרא מגילה: אם הבעל קורא התחיל הברכות לפני שנכנס, עדיף לומר את הברכות ולקרוא מהחומש מהר עד כדי שיספיק לשמוע רוב קריאת המגילה מהבעל קורא שקורא במגילה. שלמי תודה. **יזהר מאוד לא להסיח דעת** בעת קריאת המגילה, ואם הסיח דעת לגמרי עד שלא שם לב לקריאה ואיבד אפי' מילה אחת שיש בזה שינוי במשמעות של הסיפור חוזר וקורא. ואם משתפק בזה הקלו שאינו חוזר. **אדם שהתפלל** תוך כדי שהבעל קורא קורא המגילה למרות ששמע הכל מהבעל קורא לא יוצא ידי"ח.

בחור בר מצוה ללא זקן האם יכול להוציא בקריאת המגילה: בלילה כיוון שהוא מדרבנן יכול להוציא מדין חזקה. ובבוקר דהוי מדברי קבלה אינו יכול להוציא.

אם נתעורר לו צורך לנקביו ואפי' שלא יכול להתאפק 72 דקות, (וכשאינו בבל תשקצו) תוך כדי הקריאה יכול להמשיך לשמוע ויוצא ידי"ח. ביה"ל צב ו קורא כדרכו.

בעניין הכאת המן. יעויין ברמ"א תרצ יז בשם הב"י ונו"כ שם דאין לבטל מנהג זה. וכמובן עם שיעור וגבול, אבל לבטל לגמרי אסור.

אם דיבר בין קריאת המגילה לאמירת ברכת הרב את ריבנו, אינו אומר הרב את ריבנו. שעה"צ תרצב יב. **נשים ששומעות** קריאת מגילה בבית אינן אומרות הרב את ריבנו.

רבי חיים קניבסקי פשוט לו שאין לטעום קודם נתינת מתנות לאביונים ומשלוח מנות.

מצוות היום משלוח מנות ומתנות לאביונים, כתב הפרמ"ג תרצה' שיש בזה דין חינוך.

משלוח מנות מטרתו להרבות אחווה, וע"כ צריך שהמקבל יידע מי נתן, ואומרים הפוסקים שאם לא יודע לא יצא ידי"ח. **אין יוצא יד"ח** מתנות לאביונים בנתינה לתתי"ם, הליכות שלמה לרש"ז. **אישה** חייבת במשלוח מנות ומתנות לאביונים: **במשלוח מנות** אינה צריכה לקנות המנות באיזה קניין.

מתנות לאביונים לאישה הרב אלישיב פוסק שצריך לזכות את המתנות לאישה כשהבעל נותן בשליחותה. וכשנותנת לבד אינה צריכה רשות ממנו.

שתה יין אינו צריך לברך על שום משקה ששותה אח"כ. וכששתה פחות מכשיעור ורוצה לשתות שתיה יבקש ממישהו שיוציא אותו, או יברך על איזה מאכל שהכל. שו"ע ונו"כ קעד. שו"ע תרצו.

מדין חינוך. צריך לדאוג שבניו הקטנים יקיימו את מצוות היום כולל משלוח מנות ומתנות לאביונים.

אבא שביקש מבנו שלא ישתכר, זה לא נחשב שביקש ממנו לבטל מהתורה, כי דעת הרמ"א שחייב איניש לבסומי, זה בלי להיות שיכור וכן מצינו אצל הרבה מגדו"י שלא משתכרים. רבי חיים קניבסקי נהג לשתות אחרי קיום מצוות היום בשחרית, ואח"כ הלך לנוח וע"ז קיים עד דלא ידע כרמ"א, שולחן שלמה. **ומצוות שתיה** היא ששותה יין ומביאו לכבידות ועייפות, אבל השותה מעט יין ואין הולך לישון מחמת זה אז אינו יוצא ידי"ח המצווה כלל.

יין בתוך הסעודה צריך לברך הגפן. ואם שתה קודם הסעודה א"צ לברך ובפורים זה אף שלא היה בדעתו לשתות בתוך הסעודה.

אסור לעשות מלאכה בפורים והעושה אינו רואה סימן ברכה. ואומר רח"ק שהדין הוא כחוה"מ. **וזה הכל** כשזה לא לצורך פורים, אבל לצורך פורים כגון כיבוס גיהוץ ושאר דברים מותר כבחול.

שכח על הניסים. ישלים לפני יהיו לרצון הראשון שלפני א. נצור. **מותר לכתוב** את שם בעל המגילה על הקלף מאחורי המגילה. **מותר** לקחת בכוח נפצים שיכולים לסכן את הציבור.

חידות

חידות שינון הפרשה ויקרא לפי סדר הא – ב. א. הקרבן שמביאים על ספק עבירה? **א**שם. **ב.** אחד הדברים שאפשר להביא כקורבן העוף? **ב**ני יונה. **ג.** מה צריך שיהיה במנחת ביכורים? **ג**רש כרמל. **ד.** הכהן זורק ממנו על המזבח? **ד**ם. **ה.** מי מביא פר בחטאו? **ה**כהן המשיח. **ו.** שם הפרשה? **ו**יקרא. **ז.** קרבן עולה חייב להיות ממין? **ז**כר. **ח.** על חטא בשגגה מביאים קרבן? **ח**טאת. **ט.** מה הכהן עושה עם האצבע בדם? **ט**ובל. **י.** להיכן שופכים את הנותר מהדם? **י**סוד המזבח. **כ.** על מי מוטלת עבודת הקרבנות? **כ**הנים. **ל.** מה מביאים עם המנחה? **ל**בונה. **מ.** חייב להיות בכל קרבן? **מ**לח. **נ.** מי מביא על חטאו שעיר עיזים זכר? **נ**שיא. **ס.** פעולה שעושים על הקרבן לפני שחיטה? **ס**מיכה. **ע.** קרבן שכולו כליל? **ע**ולה. **פ.** הכהן המשיח מזה מדם קרבנו גם על ה? **פ**רוכת. **צ.** קרבן עולה נשחט בצד? **צ**פון. **ק.** הפעולה שעושה הכהן במנחה לפני הקטרתה? **ק**ומץ. **ר.** מה ניחוח לה"? **ר**יח. **ש.** איזה קרבן בא מכל מין? **ש**למים. **ת.** איך נקרא שלם ללא מום? **ת**מים.

חידון משמעויות מילים לפרשת ויקרא: ט' משמעויות למילה מעל: מעל - שינוי. "נפש כי תמעול מעל" רש"י: אין מעילה בכל מקום אלא שינוי (ויקרא ה טו). **מעל - שקר.** תרגום: שקר (שם). **מעל - דבר מכוסה.** אבן עזרא: דבר שנתכסה עליו מגזרת מעיל (שם). **מעל - מלמעלה. בגובה.** "אשר בשמים ממעל" (שמות כ ד). **מעל - מעליו,** (להיפך מתחתיו) "גחלי אש מעל המזבח" (ויקרא טז יב). **מעל - חטא ופשע** "ויד הסגנים והשרים היתה במעל הזה" מצודות ציון: במעל, ענין חטא ופשע (עזרא ט ב). **מעל - בגד.** מעל בתפקיד. מעל באמון. **מעל - גנב.** מעל בכספים שבאחריותו. **מעל - מעל ומעבר,** יותר מיכולתו.

חידות על המגילה: א. מי הראשון שראה את מגילת אסתר? **ב.** היכן במגילה 2 ביטויים בלשון נקיה למילה 'רצח'. **ג.** במגילה פרק ו' 5 לשונות של דיבור? **ד.** איך יתכן אותו מגילה אם יחיד יקרא בה יצא ידי חובה ואם ציבור יקראו בה לא יצאו ידי חובה? **ה.** מילה במגילה שמופיעה 10 פעמים ברצף בהפרש מילה כל פעם? **ו.** מי במגילה שלח ידו והצליח ומי ניסה ולא הצליח? **ז.** היכן במגילה בגד של מתים? **ח.** פסוק במגילה (פרק ג') שיש בו את כל אותיות ה- א ב'?

תשובות: א. מגילה דף יט' 'מלמד שהראה ד' למשה דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים ומה שעתידין לחדש ומאי ניהו מקרא מגילה עכ"ד. הרי לנו שמשה רבינו ראשון ראה מגילת אסתר. **ב.** ב' יט' "אשר לא תבוא ושתי אל המלך" וברש"י: שתהרג, ג' כא' "לשלוח יד במלך אחשורוש" וברש"י: להשקותו סם מוות. **ג.** ויאמר המלך, וקראו לפניו ככה יעשה, כאשר דברת, ויספר המן, אשר הגיד מרדכי. **ד.** מגילה יט, ונפסק שו"ע תרצ"א ח' מגילה בתוך ספר של כל הכתובים כשירה ביחיד ולא בציבור. **ה.** "**ואת** פרשנדתא **ואת** אריסי **ואת** אריד**י ואת** אדליה" וכו'. **ו.** אחשוורוש שלח ידו (עם השרביט) לאסתר והצליח, ובגתן ותרש 'בקשו' **לשלוח יד** במלך אחשוורוש ולא הצליחו. **ז.** 'תכריך בוץ וארגמן'. **ח.** פרק ג' פסוק יג'.

חידון מגילת אסתר (למבוגרים): א. מאיפה יודעים שלמרדכי לא היתה שוויעגר? **ב.** מה המשותף לאביחיל, אביגיל ובתיה? **ג.** למי היתה שייכת נבלת המן? **ד.** מנלן שהמן היה פַּרְתֻּם? **ה.** למ"ד אי אפשר לצמצם איך אמר המלך לאסתר "ומה בקשתך עד חצי המלכות וינתן לך" והרי אינו יכול לתת חצי? **ו.** האם אפשר היה לקיים במדבר מצוות משלוח מנות במשלוח מנה אחת של "מן" שכיוונו להחיל עליו מחשבת 2 מנות שונות?

תשובות: א. כתוב "היא אסתר בת דודו כי אין לה אב ואם". **ב.** מלכות. אביחיל אבא של אסתר המלכה, אביגיל אשתו של דוד המלך, בתיה בת פרעה המלך. **ג.** לאסתר. בגלל שתלו את המן על העץ שהיה בחצר ביתו ואחרי שאחשורוש נתן לאסתר את בית המן היא זכתה בנבלה בקניין חצר. **ד.** המן הציע למלך שאחד משרי המלך הפרתמים יוביל את האיש אשר המלך חפץ ביקרו והמלך קיבל את עצתו וציווה עליו להוביל את מרדכי. **ה.** כוונתו היתה עד ולא עד בכלל. **ו.** אם המקבל יוכל לכוון להרגיש ב"מן" את מה שהוא רוצה לכוון, ממילא כוונת הנותן לא נחשבת. עוד טעם לומר שלא ייצא משום שסוף כל סוף שלח מנה אחת שנקראת מן. וכל אחד ישאל לרבותיו.

חידות לילדים: א. מה שולחים בפורים? **ב.** לאיזה דמות של פורים יש שם בן 8 אותיות? **ג.** מה הקשר בין פורים לאוכל שאכלו במדבר? **ד.** מי היה דוד של אשתו? **ה.** את מי תלו על העץ? **ו.** למי נוסף משהו בגוף? **ז.** האם מרדכי ידע עוד שפה מלבד לשון הקודש? **ח.** איזה מתנות נותנים בפורים? **ט.** מה אומרים בפורים לפחות 4 פעמים? **י.** איזה דבר בפורים קרוי בשמה של אישה? **יא.** ממה נהנו ובגלל זה כמעט נשמדו? **יב.** מה הדבר הטוב שקרה בחודש אדר מלבד פורים?

תשובות: א. מנות. **ב.** אחשוורוש. **ג.** אכלו את המן. **ד.** מרדכי דוד של אסתר. **ה.** המן ועשרת בניו. בגתן ותרש. **ו.** לושתי צמח זנב או קרן או צרעת. **ז.** הבין את שפת בגתן ותרש. **ח.** לאביונים. **ט.** על הניסים ג"פ בשמ"ע ואחד בברכת המזון שחייב לאכול. **י.** מגילת אסתר. **יא.** מסעודת אחשורוש. **יב.** נולד משה.

חידון פורים לכל המשפחה נערך על ידי האדם הצדיק רבי שלמה דהן שליט"א מבית שמש

1) אני גם תחפושת וגם מקצוע, ואפילו גם מידה מגונה, מי אני? **2)** אני פרשן לעניני דתות, מי אני? **3)** מבניו של המן – והוא מורה דרך מצויין ? **4)** בעיקרון אני משהו פקידותי, אך אני גם תכשיט, ובזכותי ארע כל נס המגילה? **5)** שניהם אותה מילה שמוזכרת רבות במגילה, האחד מאכל משובח והשני אויב אכזר? **6)** מדינה באפריקה במגילה? **7)** אני אחד מהשרים, ושמי הוא כמו כלי משחית? **8)** יש לי שם של אבן מאבני החושן, וכמו שם של עיר בתנ"ך? **9)** קוראים לי שם של עני? **10)** בית חולים שמוזכר במגילה? **11)** אם תהפוך את המגילה לכל הכיוונים - יצאו לך כל דיני ומנהגי הפורים, הכיצד?**12)** חצי לאחד = מצווה ? איזו היא? **13)** סוג של אריג יקר ומשובח, כתוב כמו שם של טיט ורפש? **14)** שנים לשנים ושנים אחד, אלו שתי דינים חשובים בפורים, אילו הם? **15)** השם של המלכה התהפך לשם של מעופף? **16)** המילה הכי ארוכה במגילה? **17)** אני אבי החיילים, מי אני? **18)** משהו שקשור למתים וכתוב במגילה(3)? **19)** שלושה עלו לראש הגבעה במלחמת עמלק, אחד מהם מוזכר במגילה? **20)** צבע שמביא יראת שמים במגילה? **21)** חידה שהיא מליצה: היכן מוזכרת העיר בית – שמש במגילה? **22)** איזה מילה יש במגילה - אחת אחרי השנייה (3)? **23)** חידת מציאות ולא הלכתית: איך יתכן שיש שתי אחים - אחד נולד בכ' אדר א', והשני נולד בג' אדר ב' והילד השני יעשה בר מצווה לפני הילד הראשון? **24)** סוג של לחם \ פת שאוכלים בגן? **25)** פסוק מהמגילה שאומרים בהבדלה? **26)** משהו שהולכים עליו במגילה, והוא גם מספר? **27)** אותי רוצעים, ובפורים אני נמצא במשלוחים, מי אני?

תשובות לחידון:

1) ליצן, ליצן רפואי, מידת הליצנות **2)** פרשנ- דתא **3)** ויז –תא, הוויז המפורסם **4)** טבעת המלך **5)** המן, במדבר היה מאכל משובח והמן במגילה היה אכזר **6)** כוש **7)** חרבונא **8)** תרשיש, יונה הנביא הגיע אליה **9)** דלפון **10)** הדסה **11)** לגימה – משתה ושמחה, גלימה – תחפושות, מגילה- קריאת המגילה, מילגה – מתנות לאביונים, גמילה – משלוח מנות איש לרעהו שחייב לגמול לו על המשלוח מנות **12)** מחצית השקל **13)** בוץ "אחוז בחבלי בוץ" **14)** מתנות לאביונים – צריך שתי מתנות לשני עניים, שנים לאחד- משלוח משנות שצריך לתת שני מיני אוכל לאדם אחד **15)** ושתי – יתוש **16)** האחשדרפנים **17)** אביחיל **18)** 1. תכריך 2. אבל 3. מספד **19)** חור **20)** תכלת **21)** עשרת אלפים כיכר...(בית שמש מלאה בכיכרות) **22)** "וכאשר אבדתי אבדתי", "ובכל מדינה ומדינה" "ובכל עיר ועיר" **23)**אם יעשו בר מצווה בשנה רגילה ולא מעוברת אז מי שנולד בג' אדר ב' יעשה בר מצווה בג' אדר לפני הראשון **24)** פת-שגן (פתשגן הכתב) **25)** "ליהודים הייתה אורה ושמחה" **26)** שש (רצפת בהט ושש) **27)** אוזני המן

הגיגים המיועדים לאלו שאין להם מזה תועלת

מסתבר שמי שעיבר את השנה היה חסיד כי אם הוא היה ליטאי הוא היה מעבר את חודש אב.

לביידן היו כאבי אזניים בטיסה הציעו לו מסטיקים כשירד שאלו אותו אם זה עזר הוא אמר שזה עזר קצת אבל איך מוציאים את זה עכשיו מהאזניים.

מצאו בפורים שיכור שמנסה לפתוח את דלת הרכב ולא מצליח שאל אותו מישהו מה אתה מתכוון לנהוג? ענה לו ללכת ברגל אני בטח לא יכול.

שמעתי שיש כמה סגולות חדשות 40 גברים יאכלו בשר חי בקבר של בן דרוסאי או יגידו פרק שירה בגן חיות ליד כל חיה את השיר שלה או יחפשו עבורך יהלומים בקבר של יוסף מוקיר שבת.

בחור נכנס לחדר ראש הישיבה שליט"א ורואה אותו מעיין בעמוד האחרון של העלון כשתמה בפניו על העניין הוא ענה לו שהוא קורא היכן אפשר להשיג את העלון.

למה לא תלו את עשרת בני המן כל אחד ביום אחר לפרסם את הנס אלא שהם חששו שהם יגישו בג"ץ והם כבר יבטלו את תליתם.

אני שותה רק חלב של נקבות ללא חשש קדושת בכורות.

מזג אויר בישראל שבוע האחרון: בבוקר מעיל. בצהרים מזגן על קור. בערב תנור.

עשו ממרואן עיסה. ממוחמד דף. ובע"ה מסינואר שלא יחיה.

רק להיזכר שלפני 4 שנים הצרות שלנו היה המייצינג של סורוצקין.

שיכור אחד אמר בדרשה: הרי ידוע שאדם משתכר רק אחרי שהוא שותה את הכוס החמישית. לכן אני שותה רק מהחמישית והלאה.

השוויעגר אמרה לי שהיא לא אוהבת שמשתכרים אצלה בבית. אמרתי לה איזה יופי, אנחנו דומים. גם אני לא אוהב שמשתכרים אצלי בבית. לכן באתי לשתות אצלך.

אמרתי לשוועגר אני מאוד מאוד מעריך אותך ואוהב אותך. אז הוא אמר עכשיו אני כבר בטוח שאתה שיכור לגמרי.

השוועגר שאל אותי אם אני יודע להבדיל בין ארור המן לבין ברוך מרדכי. אמרתי לו אם אני יודע להבדיל בין השוועגר לבין השוויעגר אז יש משהו שאני לא יודע להבדיל?

הבטחתי לאשתי שאני לא אשתכר בפורים, אז הבטחתי.

שאלו אותי למה אני מדבר כל הזמן ולא נותן לאף אחד לדבר. אז אמרתי: אם אני לא אדבר כל הזמן איך אני אוכל לא לתת לאף אחד לדבר.

השוויעגר אמרה לי תזהר שהצלחת לא תישבר אמרתי לה מה הבעייה, שתישבר, כל זמן שהנר דולק אפשר לתקן.

אמרתי לשוועגר אתה לא צריך להתרחק ממני כל כך הרבה. אין לי בעייה אם תקיא עלי.

לא אכפת לי שתגידו שאני שיכור. אני מהנעלבין ואינם עולבים.

השוויעגר שאלה אותי למה אני שותה ישר מהבקבוק, אמרתי לה אז מה את רוצה, שאני אשתה עקום מהבקבוק?

איך אני אגיע הביתה? כל האנשים ברחוב מתנדנדים והם יכולים ליפול עלי.

שאלו את המן איך הוא מרגיש, הוא ענה-תלוי.

איש: מלצר למה אתה שם לי רוטב בכיס החליפה? מלצר: אמרו לי לשים רוטב על כל בורקס באולם.

נשפך עלי טחינה בחתונה, שאלתי מלצר אם יש לו משהו לנגב, הוא הביא לי חומוס...

הרגע הזה שאתה פותח את הדלת של החדר שיעורים תוך כדי שאתה שר איזה שיר בקול, ורואה מולך 3 אנשי צוות יושבים בשיחה רצינית.

הרגע הזה שאתה קם לשתות באמצע הלילה בלי משקפים בלי נעלי בית פוגש מקקק...

שאלו את המשגיח.... שליט"א בפורים: מדוע הינכם עצובים? והשיב: הלא היום הוא יום הדין על שמחה, ואיך לא אהיה חרד מאימת הדין???

חותים: איך קוראים לחנות תפירה של החותיים? חוט לחות. ואיך קוראים להפגנה של החותיים? פקעת חותים. אחת מל"ט מלאכות בשבת ההורג שני חות'ים...

הרגע הזה שהביאו לך במשלוח מנות כלים לתה קפה וסוכר..

איך יודעים על דג ששוחה בים שיהיה געפלטע פיש? הוא שוחה עם גזר על הראש.

אין שוויעגר רעה. יש שוויעגר שרע לה.

נחשף: ראשי הכוללים תיאמו בחשאי עם משרד הדתות 'מסע חיזוק' בכוללים לקראת חודש אדר הבעל"ט.

אם היה יודע:

אם פרעה היה יודע שילדי ישראל ישירו "פרעה בפיז'מה באמצע הלילה", הוא היה יוצא בפיז'מה גם באמצע היום.

אם המן היה יודע שאלפי שנים יהודים יאכלו אוזני המן בגללו, הוא היה רוצה להיות קצוץ אוזניים.

אם המן היה יודע שיתלו אותו על העץ שהכין למרדכי, הוא היה מכין מלכתחילה שני עצים.

אם ושתי היתה יודעת שבעלה יתיעץ עם המן מה לעשות איתה, היא היתה מתייעצת לפני זה עם זרש מה לעשות עם בעלה.

אם אבא של חרבונה היה יודע שהבן שלו יהיה זכור לטוב, הוא היה חושב פעמיים לפני שנתן לו שם כזה.

אם הלבנה היתה יודעת שכל כך הרבה יהודים רוקדים כנגדה כל חודש, היא לא היתה מסתתרת מפניהם מאחורי העננים.

אם הקרפיונים היו יודעים שיעשו אותם גפילעטע פיש, הם היו רועדים בכל ימות השנה.

אם החבר של החתן היה יודע איך השומעים מתייחסים לדרשה שלו, הוא היה מתחיל ישר ב"החתן שלנו ברוך השם...".

אם התינוקות היו יודעים שלא יגידו תחנון ביום הברית שלהם, הם היו משתדלים להוולד בשני וחמישי.

אם אדמת מצרים והיאור היו יודעים שהסיבה שמשה רבינו לא הכה אותם היא בגלל שהיתה לו הכרת הטוב להם, היתה להם הכרת הטוב אליו.

אם הרופא שאומר לי כל הזמן להפסיק לעשן היה יודע עד כמה סיגריות באמת מזיקות לבריאות, גם הוא בעצמו היה מפסיק לעשן.

אם אדם היה זוכר שיש מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע כשם שיש מצווה לומר דבר הנשמע, הוא היה שמח על כל דבר שאינו נשמע שלא אמר כאילו אמר דבר הנשמע.

אם אישתי היתה יודעת שאף אחת מהחברות שלה לא מאמינה שהתכשיט שקניתי לה הוא זהב אמיתי, היא היתה מסתפקת בדמוי זהב.

אם קורח היה יודע ש"פי הארץ" הוא בריאה מיוחדת שברא הקדוש ברוך הוא מבראשית במיוחד בשבילו כדי לבלוע אותו ואת כל אשר לו, הוא היה יוצא לקראת פי הארץ בתופים ובמחולות.

אם חתול היה יודע שחז"ל אמרו שאפשר ללמוד ממנו צניעות, הוא היה שם על עצמו כיסוי ראש.

אם אדם היה מסוגל להעלות בדמיונו איזו שמחה עצומה יש למי שנולד לו בן ראשון בגיל 88, הוא היה מקבל שמץ של מושג על עוצמת השמחה שיש למי שנולד לו בן נין בגיל 88.

אם שיכור היה מודע לזה ש"נכנס יין יצא סוד", הוא היה עושה קצת סדר בסודות שלו לפני שהיה שותה.

אם המן היה יודע שיתלו גם את עשרת בניו על עץ, הוא היה מכין להם מראש כמה עצים כדי שיהיה מספיק מקום לתליית כולם ברווח.

אם יעקב לא היה קונה את הבכורה מעשו, עשו היה נותן לו אותה בחינם.

אם אדם היה זוכר שבששת ימי בראשית היתוש נברא לפניו, לא היתה זחה עליו דעתו.

אם השוועגר היה יודע כמה החתן שלו לומד בשס שהוא קנה לו, הוא היה קונה לו גם מינוי לעיתון.

אם שף שרגא היה יודע כמה אנשים באמת אוהבים את האוכל שלו, הוא היה מתקשר לשלושתם אישית כדי לחזק אותם.

אם תופרי החליפות היו יודעים כמה עולה לשכור שמלת כלה, הם היו משכירים חליפות חתן.

אם יצרני מכשירי החשמל הביתיים היו יודעים איזו מצוקת מקום יש ביחידות הדיור המושכרות, הם היו מייצרים מכשיר משולב שהוא גם מקרר, גם תנור אפייה, גם מכונת כביסה, גם מאוורר, גם מיקסר וגם מחשב לצרכי פרנסה.

אם הכנרת היתה יודעת כמה אנשים שמחים ככל שהיא מתקרבת לקו האדום העליון, היא היתה מתקרבת לקראתו בתופים ובמחולות.

אם הקו האדום היה יודע כמה קשה לכנרת להתקרב אליו, הוא היה מנסה גם מצידו להתקרב קצת.

אם היתוש היה יודע שגדליהו עדיו לגדולות כותב עליו הגיגים, הוא היה עף על עצמו.

אם בן גביר לא היה קיים במציאות, הערבים היו צריכים להמציא אותו.

אם השור שנגח את הפרה ונמצא עוברה בצידה, היה יודע איזה בלגן נגרם מזה שלא ידוע אם עד שלא נגחה ילדה או משנגחה ילדה, הוא היה מקדים או מאחר את הנגיחה לשעה שלא יהיה בה כל ספק.

אם האנטישמים בעולם היו יודעים שבארץ ישראל ישנם יהודים ששונאים יהודים יותר משהם שונאים יהודים, הם היו אוהבים אותם כאילו לא היו יהודים.

אם הפלשתינים היו יודעים שהלה הוא עכבר, הם היו בורחים ממנו כמו שעקרת הבית בורחת מעכברים.

אם המחותנים היו יודעים איזו הרגשה טובה יש למי שהם מכבדים אותו בברכה אחריתא, הם היו קוראים לכל הברכות ברכה אחריתא.

אם המדינה היתה יודעת להעריך את תרומתם האמיתית של לומדי התורה להגנת הארץ, היא היתה שולחת פקחים לוודא שלא יתרשלו בלימוד.

אם 'משנת יוסף' היו יודעים שאנשים כל כך יתרגלו למכירה בחצרות, הם היו מוסיפים לרשימה גם מכירת חמץ.

אם הרב'ה בחיידר היה יודע עד כמה הילדים לא אוהבים לעשות שיעורי בית, הוא היה ממציא לזה שם אחר.

אם הפרה היתה יודעת שאנשים לא מסוגלים לשתות קפה בלי החלב שלה, היה לה יותר קל לסבול את הריח ברפת.

אם אדם היה יודע עד כמה יהיה לו קשה להתגבר על כמויות תפוחי האדמה שהוא אוגר בבית לקראת פסח, הוא היה נותן שני שקי גזר לכל מי שיסכים לקחת ממנו שק תפוחי אדמה.

אם נגני התזמורת היו יודעים עד כמה הרעש שהם מייצרים הוא בלתי נסבל לאוזני רוב האורחים, הם לא היו מתפלאים למה חוץ מכמה בחורים צעירים אף אחד לא אומר להם יישר-כח בסיום.

אם חתן הבר מצוה היה יודע כמה דרשנים יניחו את ידם על הכתף שלו בשעה שהם דורשים, הוא היה מסדר שלא כל הדרשנים יעמדו לידו באותו צד.

אם מטרנה היו יודעים איזה שוק צרכנים גדול יש בארץ למשקאות מוגזים, הם היו מייצרים גם תחליף חלב לתינוקות מוגז.

אם השוויעגר היתה יודעת איזה בדיחות העולם רגיל לספר עליה, זה לא היה מזיז לה.

אם האחשדרפנים היו יודעים שלאנשים אין שום בעייה עם זה שהשם שלהם כל כך ארוך, הם היו מארגנים שיוסיפו עוד כמה אותיות לשמם כדי שיהיה יותר מאתגר.

אם עשרת בני המן היו יודעים שהבעל קורא צריך לקרוא את שמות כולם בנשימה אחת, הם היו מצטערים למה לא נתלו לידם עוד אחים.

אם צלפחד היה יודע שבזכות שהיו לו רק בנות הוא "מוזכר בשמו בתורה הקדושה, הוא לא היה מפסיק להודות לקב"ה על שלא זיכהו בבן זכר.

אם רבי אלתר היה יודע עד כמה השירים היפים מלאי האמונה ששר לאלפי תינוקות של בית רבן במתיקות ובנועם האהיבו עליהם את התורה ואת קיום המצוות, הוא לא היה מופתע מקבלת הפנים היפה שזכה לה כשהגיע לגן עדן.

אם מוכרי הלולבים היו יודעים עד כמה אנשים שמחים לשרוף את הלולב בערב פסח עם החמץ, הם היו כותבים שלטים בנקודות המכירה: המרכז ללולבים מהודרים לארבעת המינים ולביעור חמץ.

אם רופא השיניים היה יודע שיש אנשים שמפחדים ממנו יותר משהם מפחדים מג'וק, הוא היה מתייחס אחרת לג'וקים.

אם גזלן היה יודע שנפלה בחלקו הזכות לקיים מצוות השבת הגזלה, הוא היה שמח כגוזל שלל רב.

אם פורים היה יודע שכל כך הרבה יהודים מייחלים שיהיה פורים שמח, הוא היה שמח.

חקירות ממחברתו של גדליהו עדיו לגדולות שהכין לסבו לכבוד פורים: מיועד לגברים בלבד:

האם אדם יכול לחזור בתשובה עבור השני מדין זכייה?

האם מלבין פני חבירו ברבים חייב גם משום צובע בשבת?

האם יש איסור של מגסס עצמו לדעת, כמו מאבד עצמו לדעת?

האם אפשר לתת דם על בוהן ואוזן המצורע במתנה על מנת להחזיר?

האם בשבת יהיה איסור מחתך בפלגינן דיבורא?

הגונב דעת חבירו יכול לומר לו הרי שלך לפניך?

גר שנתגייר ביום טוב האם יש עליו איסור נולד?

האם יש דין 'יכיר' באותו ואת בנו?

מה הדין בבריא ושמא כשהבריא מסופק והשמא ודאי?

האם עם הארץ משקר בתוספת שבת?

האם "כופין אותו עד שיאמר רוצה אני" מהני גם כשמישהו אחר אומר במקומו 'רוצה אני' והוא מתכוון לצאת ע"י שומע כעונה?

גנב שגנב מעצמו, האם חייב בהשבה?

נ"ט בר נ"ט לאחר מעת"ל האם נאסר בנותן טעם?

האם מהני תפיסה לאחר שנולד ספק ספיקא?

האם מהני לעשות קידוש לבנה כשהוא רגל אחד מעומד ורגל אחד מיושב?

האם החיוב 'לבסומי בפוריא עד דלא ידע' הוא עד ולא עד בכלל או עד ועד בכלל?

האם איסור "חמץ שעבר עליו הפסח" מתחיל רק לאחר שעבר כל הפסח, או גם לאחר שעבר עליו מקצת פסח?

האם מהלך כעומד נחשב כעומד להחשיבו כמי שאומרים לו 'עמוד ונעשה מלאכתנו'?

האם נחתום אחד נאמן להעיד על עיסתו באיסורים?

בדין רכוב כמהלך, האם הפשט הוא שהרוכב נחשב כאילו הולך על רגליו למרות שהוא יושב או שהוא נחשב כמי שהולך עם רגלי הבהמה?

נכנס יין ולא יצא סוד, האם הבעייה ביין או בסוד?

מה הדין בסעודה שמספקת לבעליה אבל בעליה לא מספיקים לסעודה?

האם ההיתר לעשות שידוך בשבת הוא רק כשהשידוך אינו קשר של קיימא?

האם תנאי בני גד ובני ראובן נחשב רק כשבני גד ובני ראובן ביחד או שמספיק גם שיהיה או בני גד או בני ראובן לבד.

שניים שבאו במחתרת האם מותרים להרוג זה את זה?

האם אפשר לספור שש שנים של עבד עברי גם באיכות כמו בעבדות ישראל במצרים?

קידש את הלבנה ואת האשה בפרוטה מי מהן מקודשת?

האם יוצא ידי נפילת אפים כשנופל פעמיים על אף אחד בזה אחר זה?

שניים שעשאוהו לחצאין, האם ייחשב כאחד שעשה?

האם לולב הגזול נפסל למפרע עוד מלפני שנגזל מדין ברירה?

האם רשע משים עצמו רשע?

האם מחזיקים מאיסור לאיסור בשוויה אנפשיה חתיכה דאיסורא?

להלן מספר הגיגים שהובאו בעלוני פורים בשנים קדמוניות

לתועלת הציבור נביא שוב את המעשה המפורסם עם הפני אביגדור שהתפרסם לפני מספר שנים:

יהודי הונגריה רגילים לספר מעשה ידוע שהיה במחוז ההונגרי טושוואלי על הגבול הסמוך לאוסטרו-צ'כיה לפני מלחמת העולם הראשונה. באותם ימים היה בטושוואלי יהודי נכבד ששמו יצא לתהילה בכל רחבי הונגריה כעשיר מופלג ביותר ובעל חסד עצום, שמו היה מיכאל פישטו, או כפי שנהגו לקרוא לו בחיבה פישטו באצ'י. ויהי היום ולפתע פתאום נפטר בטושוואלי הגאון ר' אביגדור צונליטש, בעל ה"פני אביגדור" זצ"ל, שהיה אב"ד טושוואלי במשך כמעט למעלה מארבעים שנה והיה נערץ על כל תושבי טושוואלי ואף יצא שמו לתהילה במחוזות שמחוץ לטושוואלי. בחלוף ימי האבל פרצה סערה נוראה בטושוואלי, לאחר שאותו עשיר ר' מיכאל פישטו, ה"ה פישטו באצ'י, פנה לראשי הקהל והציע את עצמו, לא פחות ולא יותר, להיות אב"ד טושוואלי במקום ה"פני אביגדור" הנערץ שהלך לעולמו ולא השאיר אחריו יורש ראוי. ראשי הקהל לא ידעו את נפשם ואת נפש המוני הטושוואליים מרוב מבוכה. מצד אחד היתה להם הכרת הטוב מרובה לר' מיכאל פישטו שפיזר נתן לאביונים ביד פתוחה ובנפש חפיצה ורבים השיב מחובות וממצוקה. אך דא אקא, כמו שאומרים ההונגרים, אותו עשיר ובעל חסד מופלג ר' מיכאל פישטו היקר, לא רק שלא היה למדן מופלג, אלא היה מופלג בעם-הארציותו. ככל שקופתו היתה מלאה בעושר רב וככל שליבו היה מלא באהבת הבריות ונכונות לגמול חסדים בלי שום מגבלה, כך היה ריק לגמרי מכל שיג ושיח בעסק התורה. אמנם, ככל שהיה בור וע"ה, כך השתדל מאוד להקפיד בשמירת כל מיני מנהגים והידורים שראה בבית אבא. כמו למשל: היה מקפיד מאוד לבצוע את החלה בשבת בדיוק במקום שסימן קודם לכן את מקום החתך, היה מוריד את המשקפיים ומקרב את החלה לעיניו ומעיין בה היטב היטב כדי למצוא בדיוק בדיוק את מקום החתך בלי לסטות ממנו ימין או שמאל כי הוא זה; היה מקפיד שלא להביט בידי הכהנים גם כשבירכו ברכת האורח או ברכת אשר יצר; בקידוש לבנה בעת אמירת "כשם שאני רוקד כנגדך" היה מנתר לגובה שיעור קפיצה לחומרא, בשילוב הושטת רגל קדימה כבריקוד הורה; בעת אמירת "וזאת התורה" בשעת הגבהת הס"ת, היה מותח את אצבעו הקטנה ומקפיד לכוון את קצה האצבע בדיוק לכיוון אותיות הס"ת; בעלינו לשבח בעת אמירת "שהם משתחווים להבל ולריק" היה יורק לארץ מלוא שיעור יריקה, תוך כדי נהימת 'טפוי' נחרצת שאינה משתמעת לשתי פנים; באמירת סלח לנו בשמו"ע היה מכה בחזהו שתי מכות נמרצות שיש בהם כדי להשמיע בומים אדירים לאוזניו ולאוזני שכניו לספסלים הקרובים והרחוקים, ועוד כל מיני כהנה וכהנה דקדוקי הנהגה - אבל מה לעשות, עם כל זה, היה ע"ה מהודר, שאפילו היה מקפיד מאוד שלא לשקר בשבת עד זמן צאת השבת גם לשיטת ר"ת.

התלבטו ראשי ק"ק טושוואלי: מה עושים? מצד אחד היתה הכרת הטוב עצומה לר' מיכאל פישטו, אך מצד שני, למנות את פישטו באצ'י לאב"ד טושוואלי?!? נו, באמת!!! יש גבול. מה עושים? חשבו חשבו חשבו עד שהגו רעיון יצירתי שיש בו כדי להרתיע את פישטו באצ'י בעצמו מליטול על שכמו את תואר אב"ד טושוואלי, שמתאים לו כמו נזם זהב לאף קלוטה. לאחר שהשלימו את יצירת הרעיון שהגו, הם ניגשו לביתו בדחילו ורחימו, התפללו בליבם שלא תצא חלילה תקלה מתחת ידם ונקשו בדלת. פישטו באצ'י פתח את הדלת בחלוק משי כתום כמנהג בעלי בתים חשובים שם, והתרגש לראות את המשלחת הכל-כך חשובה עומדת בפתח. כמובן הוא הזמין אותם בלבביות להיכנס פנימה ולהתרווח יחדיו על כורסאות הקטיפה המפוארות, לא לפני שהניח לפניהם על השולחן הסלוני בקבוק שליבוביץ משובח עם כוסיות קריסטל מבהיקות. ישבו ודברו בטוב ובנעימים על כל מיני הא ודא, לגמו כמה שלוקי שליבוביץ כלאחר פה, עד שהרגישו שהאווירה מספיק נינוחה כדי להתחיל לדבר על העניין שבגינו הגיעו. ובכן, ראה ר' מיכאל היקר - אמרו לו - שקלנו את הצעתך להיות אב"ד טושוואלי בכובד ראשים והגענו למסקנה כי אכן אין ראוי ממך בכל מחוז טושוואלי לרשת את מקומו של רבינו האהוב בעל ה"פני אביגדור", ששמו יצא לתהילה בכל הונגריה כמורי-מורינו ת"ח מופלג שבמופלגים. אבל לפני שנאשר את העניין בצורה רישמית, יש איזו פרוצדורה קטנה שעל המועמד לעבור אותה בשופי: בד"א? ובכן, יש בבי"ד של טושוואלי מנהג עתיק יומין שעובר מדור לדורי דורות ולפיו כל מי שעומד להתמנות לאב"ד מקבל מעטפה ובה שאלה הלכתית מצוייה שנכתבה ע"י חברי ביה"ד, ולאחר שהוא עונה עליה תשובה ראוייה בטוב טעם ודעת למדני, או-אז מיד הוא מתמנה בטקס חגיגי לאב"ד טושוואלי כממשיך דרכם של גאוני עולם שכיהנו בתפקיד לדורותיהם. נו אדרבה ואדרבה - השיב פישטו באצ'י בקול רועד מהתרגשות חגיגית - לא חשבתי לרגע אחד שאפשר לזכות להיות אב"ד טושוואלי בלי להוכיח התאמה לתפקיד. תנו לי את המעטפה עם השאלה ואני אשיב תשובה הלכתית ראויה לאחר שאלמד את הנושא לפני ולפנים, ואפילו לא אתעצל להתייעץ עם תלמידי חכמים נוספים כדי להעמיד את האמת על תילה בנויה כנאה וכראוי לטושוואלי שלנו. ביד רועדת הגיש ראש הקהל את המעטפה לפישטו באצ'י, והמשלחת המכובדת קמה לצאת מהבית, לא לפני שאיחלו לו בלבביות שיצליח להשיב כראוי על השאלה ההלכתית, משום שעיני כל טושוואלי נשואות אליו. לאחר שיצאו מהבית הזדרז פישטו באצ'י לפתוח את המעטפה בידיים רועדות מיראת הרוממות. הוא שלף במהירות את כתב השאלה ההלכתית מתוך המעטפה וקרא אותו בשקיקה. וזה מה שהיה כתוב לפניו:

שאלה, מה דינו של בן פקועה שנולד מהול לפני עלות השחר בע"ש בה"ש לגר תושב שמתו אחיו מחמת מילה שלא בזמנה ברשות היחיד בלי כוונה להזיק בשוגג הן על ידי עצמו והן על ידי כל דאלים גבר שיש בו ולא בשלוחו מחצה על מחצה ביודעין שנטבלו במדרס מי פירות גינוסר בזולשפט בן דורסאי והוזמו לפני גמר דין רודף על מנת כאומר פלגינן מעכשיו לאחר יד ורגל קלוטה כמי שהונחה בחצר הבעלים שנשחטו והודחו בלח ששהה מעל"ע בסניא דיבי לאחר יאוש למפרע ברוב ישראל שאינו ניכר בדופן עקומה ששאל מעכו"ם הדיוט שקנה שביתה בכוורת שאין לה תוך מלגו ומלבר קמצא בימין מחוץ לנהרא נהרא ופשטיה בזמן הזה או למעלה מן הטבע במבוי המדולדל שלא היה בעולמו להכעיס נ"ט בר נ"ט בכי יותן בב"א לסירוגין.

פישטו באצ'י נשם עמוק עמוק, פעם ועוד פעם, גילגל את כל עיניו אנה ואנה, גירד באצבע ידו הימנית את לחיו השמאלית, הביט פעם נוספת בשאלה שלפניו ושוב נשם עמוק עמוק בכל עוצמת השאיבה של שני נחיריו בו זמנית. כך עמד במקומו במשך דקות ארוכות והביט ניכחו בעיניים משתאות, בלי להתייחס לרעד הגובר ברגליו - עד שהתחיל להרהר בליבו אולי בכלל לא כדאי לי להיות אב"ד. וכך בעודו מביט בבעתה בשאלה ההלכתית הסבוכה שהונחה לפתחו, נשכב על הכורסא וביקש את נפשו לישון. ביקש ביקש, שעה שעתיים שלוש, ובקשתו לא נענתה. מראה השאלה ההילכתית לא מש מנגד עיניו שהפכו להיות טרוטות ומזוגזגות. הוא שוכב לו על הכורסא ולא מצליח להירדם. עוד מעט החמה מניצה את עצמה לבוקר חדש, ושום דבר לא קורה. מה יהיה? האם החלום להיות אב"ד טושוואלי יירד לטימיון? איך מתמודדים עם השאלה המטרידה החוצצת בינו לבין אב"דות טושוואלי? והנה לפתע פתאום, בבת אחת, מבזיק במוחו רעיון נפלא. מרוב שמחה על הרעיון הגאוני שנפל עליו, הוא התעשת במהירות, קם על רגליו ופצח בריקוד סוער בקצב "מי, מי אנוכי שאזכה להתפלל וכו'". בלי לחכות לבוקר, הוא מתקשר לנהג שלו ושולח אותו לנסוע דחוף תיכף ומיד עם כתב השאלה ההילכתית לעיר גאלאנטע, שם יישב הגאון הנודע ר' שמעון פיינשטיין, (שהיה סבא רבה של ר' משה פיינשטיין בזיווג שני למחברתו הטהורה), והיה נוהג להשיב לכל השאלות ההלכתיות שהיה מקבל מכל קצווי תבל ומלואה (כפי שלימים נהג נינו המפורסם). הוא נתן את המעטפה לנהג, לא לפני שצירף כמה מילים בכתב ידו, בהן ביקש מר' שמעון פיינשטיין השליטא להזדרז במשלוח התשובה כדי שתושבי טושוואלי לא יאלצו לשהות יותר מידי זמן ללא אב"ד שינהיג אותם במקומו של בעל ה"פני אביגדור" זכור לטוב. הוא נתן בידי הנהג סכום נאה והבטיח להוסיף לו שכר, ככל שיזדרז יותר לבצע את שליחות הקודש. הזמן חולף ומתח נורא השתרר גם בביתם של ראשי הקהל שציפו בחרדה לראות כיצד ייפול דבר, וגם בביתו של ר' מיכאל פישטו, שכבר התכונן נפשית לטכס ההכתרה החגיגי שיתקיים ברוב פאר והדר לאחר שימסור לראשי הקהל את התשובה ההלכתית שייקבל מגאלאנטע לשביעות רצונם המלאה של חברי ביה"ד שניסחו את השאלה הקשה. חיכו חיכו חיכו והנה סוף סוף הרגע המיוחל מגיע. שליח עייף ומיוזע נכנס בשערי טושוואלי ובידו מכתב, המודיע כדלקמן: כל הסיפור הזה לא היה ולא נברא ואפילו משל לא היה, משום שאין בכלל מקום שנקרא טושוואלי וממילא כמובן שאין בית דין בטושוואלי, ולכן אין ומעולם לא היה שם אב"ד, וגם אביגדור צונליטש בעל ה"פני אביגדור" לא היה ולא נברא כשם שר' מיכאל פישטו אינו אלא המצאה דמיונית, בדומה לר' שמעון פיינשטיין שלא היה וממילא לא יכול היה להיות סבא רבה לא בזיווג שני ולא בזיווג ד' וה' של אף אחד. הכל עורבא פרחח.

מוסר השכל רואים מזה איזו אכזבה גדולה יכולה להיגרם למי שמשקיע את הראש שלו בדברים מדומיינים שגורמים לו הנאה בשעה שהוא מאמין בהם אבל היות והם מבוססים על המצאות ודמיונות, בסוף מתברר לו שלא נשאר לו מזה כלום וכל מה שנשאר לו זה רק להאשים את עצמו שכל האכזבה באה לו רק בגלל שהאמין לסיפורים המומצאים. וכל אחד יש לו מעשים שבכל יום שיכולים להוכיח לו עד כמה חשוב שלא להאמין לסיפורים שקריים ומדומיינים. ויש הרבה מעשיות על גדולי ישראל שמאוד נזהרו בדבר, ונביא מעשה אחד שממנו רואים איך שקרים ודימיונות יכולים לדרדר את האדם. היה פעם סוחר עשיר שכל הזמן סובב את לקוחותיו בשקרים ודימיונות, לבסוף התברר שלא זו בלבד שהוא לא הרוויח מההמצאות שלו, אלא הוא הפסיד גם את הכסף שעוד לא הרוויח בכלל. ולכן צריכים להתחזק בהכרה כי רק כשלומדים מוסר ומחנכים את הילדים על פי ההדרכה בעלון ומברכים ברכת המזון מתוך סידור ומכבדים את האשה יותר ממה שצריך ומשלמים לוועד הבית גם תשלומים שאינו חייב בהם ומתפללים כמונה מעות ומוותרים כל הזמן - רק אז זוכים להיות מאושרים באמת בלי אכזבות ובלי אכזובים לא בעלמא הדיין ולא בעלמא דקשוט עצמך תחילה.

שו"ת

שאלה: מכיוון שהאשה מתקדשת במתנה שנותנת לאדם חשוב ב"ההיא הנאה" שהוא מקבל ממנה, האם האדם חשוב יכול לצאת ב"ההיא הנאה" שקידש את האשה גם ידי חובת מתנות לאביונים? ואם נאמר שא"א באותה פרוטה גם לקדש וגם לקיים משלוח מנות - יש להסתפק, בלא קידושין, אם אדם חשוב מקבל מתנה מאביון אם יוצא בזה יד"ח מתנות לאביונים משום ההיא הנאה שיש לאביון בהסכמת החשוב לקבל ממנו? ואם נאמר שמתנות לאביונים אפשר לקיים רק בנתינת מה שמצמצם את האביונות של המקבל - עדיין יש מקום להסתפק אם אדם לוקח אביון טרמפ בפורים האם מקיים בזה מתנות לאביונים שהרי הנסיעה בטרמפ מצמצמת לו את האביונות משום שהיא חוסכת ממנו תשלום לאוטובוס או מונית? ואם נאמר שאי אפשר לקיים מתנות לאביונים במניעת הוצאה כספית מהאביון - עדיין יש להסתפק אם אפשר לקיים מתנות לאביונים בפריעת חוב של האביון במכולת וכדו' או אפילו מחילת חוב שהאביון חייב לנותן עצמו? ואם כן, האם אפשר לקיים גם כשהאביון לא יודע בפורים שחובו בוטל?

שאלה: האם יש עניין להתחיל לשתות יין לפני פורים משום "טועמיה"?, ואף שכל עניין "טועמיה" נאמר רק על שבת, מ"מ האם יהיה בזה קיום "טועמיה" באופן של אינו מצווה ועושה? **תשובה:** מכיוון שכל עניין שתיית היין הוא כדי לקיים עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, ממילא לא שייך לקיים בזה טועמיה לפני שהגיע זמן קריאת ברוך מרדכי וארור המן. א"נ י"ל דלא שייך בזה טועמיה משום שע"י טעימה בלבד אי אפשר להגיע למצב של לא ידע בין ברוך מרדכי לארור המן, והווי הטעימה לבטלה.

שאלה : האם יש עניין לשתות חמישים כוסות יין בפורים כנגד חמישים אמה? **תשובה:** עדיף לתת מאה עשרים ושבע מתנות לאביונים כנגד מאה עשרים ושבע מדינות. (עיין "פני אביגדור" מאמרים ומנהגים) .

שאלה: האם אפשר לשלוח מנות במתנה ע"מ להחזיר? **תשובה:** בוודאי שאפשר. אבל צריך לברר אם יוצאים בזה ידי חובה.

שאלה בחושן משפט: א - פיל השותפין שבלע כפיפה מצרית שנייה ששייכת לתפוסת הבית והבכור היה מודר הנאה מכפיפות. אבל בזמן הבליעה הבכור נשאל אצל חכם על הנדר, ולאחר הבליעה התברר שהחכם היה אחד השותפים בפיל, שעשה את הפיל אפותקי לחוב שהיה לו אצל אחד האחים הפשוטים שגירש את אשתו ואין בידו לשלם את כתובתה ויש ספק אם הגירושין היו לפני או אחרי הבליעה. האם החכם יוכל ליישב בדין שבין הבכור לפשוטים או הווי נוגע?

חידות פורימיות: א - מניין שהיהודים אמרו דברי תורה בסעודת אחשורוש? **ב-** היכן אפשר למצוא רמז במגילה ששמו הפרטי של חרבונה היה גרשון משולם? **ג** - כמה בנים היו להמן אחרי שתלו את עשרת בני המן? **ד** - מי מלך בכוש לפני אחשורוש? **ה** - למה לא תולים את אזני המן, הרי אזני המן היו תלויים? **ו** - מה המקור לדברי מדרש 'פתשגן הכתב' שאומר "עץ חמישים אמה שתלו עליו את המן היה שקוע ג' אמות בקרקע ולאחר שהשתרש צמח לגובה חמישים אמה מלבר"? **ז** - כמה שוקל 'עשרת אלפים ככר כסף' שהציע המן לאחשורוש? **ח** - מדוע לא מחמירים ללכת יחפים בפורים משום פורים כיפורים?

תשובות: א - כתוב שהיהודים נענשו על שנהנו מסעודתו של אותו רשע. אפשר ליהנות מסעודה בלי ד"ת? **ב -** וגם חרבונה, ר"ת של 'וגם' וגרשון משולם. **ג -** כמו שהיו לו לפני שתלו אותם, רק שהם היו תלויים. **ד -** משה רבינו מלך בכוש כאלף שנים לפי אחשורוש (תנחומא, שמעוני). **ה -** אכילת אזני המן היא כנגד האוזניים של לפני התלייה ולאחר האכילה כבר אי אפשר לתלות. **ו -** אין כזה מדרש. **ז -** יש דעות שונות כמה שוקל ככר. החל מדעה הסוברת כי משקל ככר הוא כעשרים וחמש ק"ג ועד לדעה הסוברת שמשקל ככר ששים ק"ג. ז"א המן הציע בין מאתיים וחמישים טון כסף (עשרים וחמש כפול עשרת אלפים) לבין שש מאות טון כסף (ששים ק"ג כפול עשרת אלפים). **ח -** משום שמצוות הפורים אינה נוהגת ברגל.

מכתב שנשלח ממלמד בת"ת פני אביגדור:

לכב' הורי התלמידים שיחי' הנחיות למשלוח מנות למלמדים תשפ"ד, לקראת ימי הפורים הממשמשים והמנהג שהתקבל לשלוח תשורה נאה למלמדים שליט"א. לפניכם כמה כללים נצרכים, מומלץ לתלות על המקרר ולשמור גם למתנות של סוף השנה. נא לא להביא יינות זולים – הם גורמים לכאבי ראש. לא לשלוח מוצרים דלי קלוריות או ללא סוכר – אני לא בדיאטה. גזירי נייר למילוי מדומה של תחתית הסלסלה הם הונאה גרועה - חוסו על היערות הכרותים. לא ללעוס רעיונות של 'כספנו כחול' 'מוגש בחום' וכדו' – כבר פג התוקף כמה פעמים. במקום לשלוח תכשירים למניעת ריח לרגליים, עדיף להביא גרביים חדשות. לא לשלוח מתנות מהמבצעים של אושר-עד – קניתי לבד מה שהייתי צריך. אני יודע מה מוכרים במשנת-יוסף וגם מה המבצעים ב'יש'. לא לכתוב בדיחות – הן לא מצחיקות אותי. לא להכניס מכתבים עמוק למשלוח – זה מקשה עלי למחזר אותו הלאה. שנה שעברה לימדתי בנים של מנכ"ל המוסדות ושל מעדניית 'בואי חלה' – התרגלתי לרף גבוה. יש לי כבר קופסאות לטישו, ספלים לכל כיור, כמות יפה של שעוני קיר, מלחיות וכלים למים אחרונים. הויטרינה עדיין לא מלאה. למביאים שוברים לחנויות – נא לוודא שיש תוקף ארוך. לא לשלוח צ'קים – החשבון שלי מעוקל ואני עובד רק עם מזומן. לא לשלוח לי ספרים אני לא חתן בר מצווה והארון שלי ב"ה מלא וגדוש. מסתובבות אמירות בנוסח "העיקר לכתוב ברכה מעומק הלב" – זה לא נכון, העיקר מה מביאים עם הברכה. בברכת פורים-שמח.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובביהמ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ'** רחוב אבוחצירא 9, **ובכולל 'מורשה ודעת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במודיעין עילית** (לא כמות) החל מיום חמישי בכניסה לחנות ש.מ.ח. – שרותי משרד רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א שכל האנשים הכי צדיקים בדור עוברים לגור על ידו. **כן ניתן להשיג בירושלים** בישיבת מיר אצל האיש ששמחתו שלימה רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האיש הכי טוב שאני ועוד רבים מכירים אותו בתור האדם הכי טוב בעולם רבי אבי פרידנר שליט"א. **עוד בירושלים בישיבת קמניץ** אצל הבחור החשוב עדיו לגדולות בנש"ק רבי מיכאל זילברמן שליט"א. **עוד בירושלים ברמות א** משפחת בשארי רחוב לואי ליפסקי 42 דירה 5. **עוד בירושלים ברמות ג'** בית כנסת זכרון אברהם אצל האדם הצדיק שהקב"ה עמו בכל מה שעושה רבי אליהו בכרך **שליט"א. בבית שמש** אצל האיש שאחראי על כולל פורים הגדול בכמות ובאיכות בבית שמש רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רמת בית שמש ג. **וכן** בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7 רמה ג'. **עוד ברמב"ש ג'** גם בבית הכנסת 'בית אביי' אצל הילד הצדיק והמופלא אלימלך הכהן גליק נ"י. **בביתר:** בישיבת ברכת מרדכי אצל הבחור החשוב והצדיק יהושע פרידמן במספר .0548500891 **בנתיבות** ב'בית בוכריס'. ובבית יצחק, ובבית מהרי"ץ. **בירוחם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א האיש הישיבה והאוצר שבירוחם. **באופקים** בבית כנסת שערי תפילה (פרויקט). **עוד באופקים:** לויפון רחוב חפץ חיים 33/2 אופקים אצל הבח"ח עדיו לגדולות ונצורות מרדכי גלושטיין שליט"א. **בקרית גת** בביהכ"נ שומרי אמונים ובביכ"נ קרעטשנף מיום שישי. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל הצדיק מזכה הרבים הגדול רבי יצחק משענייה שליט"א **בעוצם** בישיבת נר זרח. **ברכסים** אצל הת"ח המושלם רבי יוסף המאירי שליט"א. **ברעננה** אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעש"ט צאנז ויוצאי חברון, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון**: ברח' דרור 21 /חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חיידר ראשון לציון. **באלעד** בישיבת כנסת יחזקאל ובישיבת הר"ן ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק ההלכה ע"י המלמד המסור והצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש שקידש שמים ברבים בצפת רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון יחולק גם במניין הנץ שע"י איילת השחר. **בקרית אתא**: בבית הכנסת מאקווא ירושלים 3 כמו"כ ניתן להשיג אצל האדם הגדול בתורה ובחכמה רבי אלחנן וסרמן שליט"א - בכולל 'כתר תורה' בביהכ"נ המרכזי בשכונת שביט בקרית אתא. **ברמת השרון** אצל האיש שקורא הכי ברור והכי מהר מגילה (12 דקות) רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. **בחדרה** בכולל אדרת אליהו בראשות הג"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13. **בעפולה** בביהכ"נ נצח ישראל בשכונת עפולה עילית או אצל האיש שכל הזמן בעליה רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **ביד בנימין:** בישיבת דרכי איש אצל הבחור המפורסם שמכבד את השם מגרונו המתמיד הוותיק רבי ישראל מאיר נידאם שליט"א. **בעכו:** רחוב גיבורי סיני 32 על הסטנדר בכניסה לישיבה. **בחולון:** בכולל ערב שע"י ביהכנ"ס מטה משה של ר' בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקיר סימן טוב שליט"א. **בקרית מלאכי** בישיבה אצל הבחור המופלא הבה"ח דובי הלל שליט"א. **בכפר מנחם** אצל הרה"צ טוביה גלר שליט"א. **בנהריה:** בכולל תהילה לדוד נהריה או בפאלפון 0548437532. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים. ובשכונת פלורס בישיבה של הרב דינעס. **בשווייץ:** שטיבל גור צריך. **בישיבת פינסק** בבלארוס ע"י רה"י.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על מאגר השיעורים\עברית\תנך\קובץ גיליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431. או ב'נדרים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים! אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.